

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

The Opinions of Undergraduate Students in the Field of Music Education about the Distance Education Process

Mehmet Şahin Akıncı
Melike Bolat

Article Information

CrossMark

DOI: 10.29299/kefad.890747

Received: 03.03.2021

Revised: 13.10.2021

Accepted: 20.10.2021

Keywords:

Covid-19,
Music Education,
Distanced Education.

Abstract

Due to the COVID-19 disease, which has affected the whole world negatively in all areas of life, Distance education (DE) studies have become a mandatory practice for students since March 2020. DE studies have also been used in music education, where applied and theoretical studies are carried out. In this study, it was aimed to determine the views of music education undergraduate students in higher education institutions of different types around Turkey about the DE they have received during the COVID-19 restrictions. A total of 284 undergraduate students participated in the study. The data were obtained through the questionnaire prepared by the researchers and tested with the SPSS programme. With some of the questions in the questionnaire which were formed on the relationship between music education and DE, it was aimed to find out whether there is a significant difference between the students in terms of gender, class level and instrument field. The findings obtained from some of the questions are presented with percentage frequency values. Some of the findings obtained are that 57.4% of the participants preferred face-to-face training in the restriction processes, 64.1% did not agree with the idea of DE as beneficial, and the student teacher relationship in the classroom environment was not adequately provided in DE.

Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Süreçlerine İlişkin Görüşleri

Makale Bilgileri

CrossMark

DOI: 10.29299/kefad.890747

Yükleme: 03.03.2021

Düzeltilme: 13.10.2021

Kabul: 20.10.2021

Anahtar Kelimeler:

Covid-19,
Müzik Eğitimi,
Uzaktan Eğitim.

Öz

Eğitim uygulamaları teknoloji yardımı ile güncellenerek yenilenebilmektedir. Bu yeniliklerden birisi uzaktan eğitim (UE) faaliyetlerinin başlatılması olmuştur. UE imkanları sayesinde zaman, maddiyat ve ulaşım sorunları nedeniyle fiziki eğitim ortamlarına katılamayan öğrenciler, amaçladıkları eğitimi imkanları dahilinde alabilmektedirler. UE başlangıçta ihtiyaçlarla ve yeniliklere yönelim ile şekillenerek kabul edilmiş bir uygulama olmasına rağmen 2020 yılından itibaren mecburi olarak tercih edilmek durumunda kalmıştır. Tüm dünyayı tüm yaşam alanlarında olumsuz etkilemiş olan Covid-19 hastalığı nedeniyle UE çalışmaları 2020 yılı mart ayından itibaren öğrencilerin zorunlu olarak katıldıkları bir uygulama haline gelmiştir. Uygulamalı ve teorik çalışmaların sürdürüldüğü müzik eğitiminde de UE çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmada Türkiye’ de farklı tiplerdeki yükseköğretim kurumlarında müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin Covid-19 kısıtlama süreçlerinde aldıkları UE’ ye ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 284 lisans öğrencisi katılmıştır. Veriler araştırmaçların hazırladığı anket aracılığı ile toplanmış, SPSS programı ile test edilmiştir. Müzik eğitimi ve UE ilişkisinde oluşturulmuş olan anketteki bazı sorular ile cinsiyet, sınıf seviyesi ve çalgı alanı değişkenleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenerek bulgulara ulaşılmış, bazı sorulardan edinilen bulgular ise yüzde-frekans değerleri ile sunulmuştur. Kısıtlama süreçlerinde katılımcıların % 57,4’ünün yüz yüze eğitimi tercih ettikleri, % 64,1’inin UE’ nin faydalı olduğu düşüncesine katılmadıkları, UE’ de sınıf ortamındaki öğrenci-öğretmen ilişkisinin yeterince sağlanamamış olması elde edilmiş olan bulgulardan bazılarıdır.

Sorumlu Yazar : Mehmet Şahin Akıncı, Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Türkiye, mehmetshahinakinci@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-2404-330X.

Melike Bolat, Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Türkiye, bolatmelike@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3215-9975.

Atıf için: Akıncı, M. Ş. & Bolat, M. (2022). Müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin görüşleri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 1349-1401.

Giriş

Bireylerin fiziksel, sosyal, duygusal, akademik, kültürel, sanatsal, zihinsel ve daha çoğaltılabilecek birçok gelişim alanında çağın gereksinimlerine, mesleki hedeflere, bireylerin ihtiyaçlarına, ilgilerine, yaş özelliklerine ve ülkelerin eğitim politikalarına göre şekillenen, planlı-programlı ve belirli takvimlere göre yürütülen uygulamalar eğitim faaliyetleri olarak tanımlanabilir. Belirtilmiş olan gelişim alanlarında sağlıklı ve yeterli olarak ilerleyebilen bireyler kazandıkları her bilgi ile kendi amaçları doğrultusunda deneyimlerini güncelleyerek planladıkları mesleki kariyer basamaklarını tırmanmaya devam etmekte, kişisel gelişim istekleri doğrultusunda seçim yaptıkları alanda ilerlemeye devam etmektedirler. Bireylerin mesleki gelişim veya kişisel gelişim amacıyla tercih edebilecekleri çok sayıda bilim ve eğitim alanlarından birisi de sanat eğitimidir.

Sanat eğitimi, akıl ve duyguların dengeli gelişimini sağlayan özel bir disiplin alanıdır (Bilirdönmez ve Karabulut, 2016, s.344). Sanat eğitimi alanı bünyesindeki birçok alt alandan birisi olan müzik eğitimi biliminde ilerlemek, sanatçı veya eğitimci olmak isteyen bireyler aldıkları müzik dersleri ile sanatsal, kişisel gelişim ve mesleki açılardan özel yeteneklerini ilerletmeye çalışmaktadırlar. Uçan' a (2005, s.8) göre müzik eğitimi: bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, müziksel davranışlarında belirli değişiklikler oluşturma ve geliştirme sürecidir.

Dünyada farklı yapılar ve işleyişler ile eğitim öğretim yapan birçok sanat okulu ve eğitim-öğretim anlayışı vardır. Her ülke kendi sanat-müzik eğitimi politikaları, modern ve/veya geleneksel anlayışları ile şekillenmiş olan okul tür ve çeşitliliğinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Ülkemizdeki müzik eğitimi kurumları olan konservatuvar, eğitim fakültesi, güzel sanatlar fakültesi, sahne sanatları fakültesi gibi farklı misyon ve vizyonları olan okullarda müzik eğitimi almakta olan bireyler aldıkları derslerin nitelik ve niceliklerine göre farklı kazanımlar elde etmektedirler. Uygulamalı ve teorik özellikli olarak farklı boyutlarda değerlendirilebilmekte olan müzik alan dersleri, bireylerin farklı gelişim alanlarını eğitmeye yöneliktir. Müzik eğitiminde de diğer birçok eğitim alanında olduğu gibi dersler eğitim ortamlarında yüz yüze olarak bire bir ve toplu biçimde işlenmektedir. Fakat gelişen teknoloji, internet ağı ve gücünün güçlenerek yaygınlaşması ve hayatı kolaylaştırması; mevcut olan derslik ve eğitimcilerin daha işlevsel kullanımına ihtiyaç duyulması nedenleriyle eğitim-öğretim çalışmaları UE uygulaması ile sürdürülmeye başlanmıştır.

Teknolojinin gelişmesiyle eğitim kavramı farklı bir özellik daha kazanmış ve teknoloji eğitimin vazgeçilmez bir ögesi haline gelmiştir. İnternet teknolojisinin eğitimde kullanılmasıyla birlikte "UE" kavramı ortaya çıkmıştır (Özbay, 2015, s.376). Yeryüzünün en büyük iletişim ağı: dünyanın birçok ülkesinde çok sayıda özel ve resmi iş yeri ve kuruluşların, milyonlarca bilgisayarın, kablo, telefon hattı, uydu gibi araçlarla birbirine bağlanmasıyla oluşan internettir. İnternet'in eğitim-öğretim amaçlı kullanımıyla bilgiye kolay erişim, çoklu veri sağlama ve zengin iletişim olanakları

edinilmiştir. Bu sayede “İnternet’le Öğretim” kavramı oluşmuş, öğrencilerin öğrenme alışkanlıkları ve deneyimleri yeni bir model sayesinde zenginleştirilmiştir (Can, 2004, s.3). Uzaktan öğrenme aynı zamanda UE, e-öğrenme ve çevrimiçi öğrenme olarak da bilinmektedir. Öğretmenlerin ve öğrencilerin fiziksel olarak ayrılmasını, öğrenci-öğretmen ve öğrenci-öğrenci iletişimini kolaylaştırmak için çeşitli teknolojilerin kullanımını bünyesinde barındırmaktadır (britannica.com). UE’ de amaç; zaman ve coğrafi engeller gibi eğitimin aksamasına sebep olan etkenleri kaldırmak, gelişen teknoloji ile uyumlu olarak insan eğitimine katkı sağlayabilen sistemlerle insanlara eğitim-öğretim imkânı sunmaktır (Özbay, 2015, s.378). UE’ in ülkeler tarafından kabul edilip geleceğe yönelik yatırım olarak görülmesinin nedeninin fiziki ve maddi koşulların yetersizliği olduğu belirtilmiş, UE aracılığı ile öğrenciler ve öğretmenler farklı yerlerde olsalar dahi bir araya gelebilmişlerdir (Kırık, 2014, s.75-85).

Eğitimin her aşamasında eğitim kurumlarından ve eğitimcilerden beklenen: planlı ve programlı olarak eğitim faaliyetlerini sürdürmeleridir. Fakat bazı istisnai durumlarda eğitim öğretim faaliyetleri planlandığı gibi devam etmeyebilir ve ani değişikliklerle durdurulup bekletilebilir. Bazen de süresi belli olmayan şekilde dondurulabilir. Eğitimin yapıldığı şehir, bölge, ülke veya tüm dünyada salgın hastalıkların yaşanması bu tür beklenmeyen durumlara örnek olarak gösterilebilir. Bu tür durumlarda teknoloji ve internetin de yardımı ile sosyal medya araçları veya grup-birebir sanal görüşmeler sağlayan cep telefonu uygulamaları, bilgisayar programları vb teknolojik araçlarla eğitimin sürdürülebilmesi seçeneğine sahip olunmaktadır. Güncel hayatımız açısından bakıldığında, Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11-12 Mart 2020 tarihinde verilmiş olan karar ile Covid-19 olarak isimlendirilmiş olan salgın nedeniyle dünya çapında pandemi (salgın) ilan edilmiş, eğitimde UE faaliyetleri ve teknoloji-internet bağlantısı en çok konuşulan konular ve gereksinimler olarak kendilerini göstermiştir. Kurnaz ve Serçemeli’ ye göre (2020, s.264) Covid-19 nedeniyle dünyanın birçok noktasında hayat durma noktasına kadar gelmiş olsa da bu yeni dünya düzenine ayak uydurmak için farklı yöntem ve uygulamaların kullanılması yönünde gelişmeler çok hızlı bir şekilde yaşanmıştır.

2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar dönemi mart ayının ikinci haftasına kadar ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarında yüz yüze ve UE dersleri olağan şekliyle sürdürülmeye devam etmiştir. Fakat ülkemizde Covid-19 tanıları konulmaya başlayınca 16 Mart 2020 tarihinde olağan dışı ani bir bulaşıcı salgın hastalık olan Covid-19 nedeniyle tüm yükseköğretim kurumlarında eğitime üç hafta boyunca ara vermek zorunda kalınmıştır. Bu süreçlerde ülkemizde her kademedede eğitim öğretime ara verilmesinin amacı ve nedeninin bulaş özellikleri henüz çok net olarak bilinmeyen hastalığın yayılmasının önünü kesmek olduğu söylenebilir.

Pandemi dönemlerinde salgının yayılma artışında insan faktörü en büyük etkidir. Ülkeler çeşitli biçimlerde önlemler almaya çalışmışlardır (Genç ve Akyürek, 2020, s.50). Covid-19 virüsünün baskın şekilde ülkeden ülkeye yayılarak dünyayı tehdit eder hale gelmesiyle birlikte evde karantina,

ulusal ve uluslararası seyahat yasakları ve sokağa çıkış yasakları devletler veya yerel yönetimler tarafından ilan edilmiştir. Covid-19 salgını sonrasında dünyada tüm ülkelerdeki okullarının fiziksel (yüz yüze) eğitimi askıya alması ile mecburi olarak çevrimiçi eğitime (uzaktan) devam edilmiştir. Tüm dünyada eğitimin devam etmesi tek çare haline gelmiş olan çevrimiçi-uzaktan (online) eğitim devletlerin de onayı ve bu sistemi geliştirme çabaları ile sürdürülmüştür (Telli Yamamoto ve Altun, 2020, s.25-26). Ülkemizdeki üniversiteler tarafından uygulanan UE, çevrimiçi senkron yöntemler ile, çevrimdışı asenkron yöntemlerle ve bazıları da karma yöntemlerle sürdürülmüştür (Kurnaz ve Serçemeli, 2020, s.265-266).

Bu çalışmada öğrencisi oldukları yüksekokul ve fakültelerde müzik eğitimlerini sürdürmüş olan müzik bölümü lisans öğrencilerinin müzik alanında aldıkları UE derslerine ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi araştırmanın temel problemidir. Bu probleminden yola çıkılarak UE faaliyetleri ve özellikleri bağlamında UE derslerinin takibine, ne kadarının takip edildiğine ve faydalı olup olmadığına; katılımcıların ekonomik yeterliklerinin UE derslerine olan konsantrasyonlarını etkileme durumuna, kısıtlama süreçlerinde profesyonel psikolojik destek alma durumlarına ilişkin görüşlerinin katılımcıların cinsiyet, çalgı alanı ve sınıf seviyesi değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte olup olmadığına yönelik alt problemler incelenmiştir.

Müzik eğitiminde yaşanmakta olan gelişmeleri kendi sınırlılıkları çerçevesinde sunmakta olan bu araştırmanın güncel sonuçları ortaya çıkarması nedeniyle önem arz etmekte olduğu düşünülmektedir. Ülkemizdeki farklı tip yükseköğretim kurumlarının müzik bölümlerinde eğitim alan lisans öğrencilerinin Covid-19 kısıtlama süreçlerinde hazırlıksız olarak başlayıp sürdürdükleri UE çalışmaları ve bu süreçlerde aldıkları müzik eğitimi bilgileri sayesinde edindikleri kazanımlarla ilişkili olarak görüşlerinin saptanması, elde edilen bulgulara ilişkin önerilerin sunulması ve literatüre güncel bir kaynağın sunulması amaçlanmıştır.

Yöntem

Betimsel tarama modeli kullanılarak yapılmış olan çalışmada demografik özellikler ve probleme yönelik veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

Katılımcılar

Araştırma evreni Türkiye’de lisans seviyesinde ve çeşitli okul tiplerinde müzik eğitimi alan üniversite öğrencileridir. Çalışma grubu ise gönüllük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmış, farklı sınıf seviyelerinden ve okul tiplerinden olan 284 lisans öğrencisidir.

Veri Toplama Aracı, Oluşturulması ve Uygulanması

Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan “Müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin UE ve karantina süreçlerine ilişkin görüşleri” anketi ile elde edilmiştir. Veri toplama aracı olan anketin hazırlanma aşamasında öncelikle konu ile ilgili literatür taranmıştır. Anket

sorularının oluşturulmasında etkisi olabileceği düşünülen farklı okul tiplerine ait müzik öğretimi lisans programları, kazanımları, konuların UE ile sürdürülme imkan ve kapsamı dikkate alınmıştır. Bu öğelerden yola çıkarak sorular oluşturulmuştur. Oluşturulmuş olan sorular müzik alanında çalışmakta olan üç öğretim elemanı tarafından incelenmiştir. İncelemeler sonrasında alan uzmanlarının görüş ve önerileri doğrultusunda gerekli olan değişiklikler yapılarak formun kapsam geçerliği aşaması tamamlanmıştır. Anketteki bazı bilgiler demografik nitelikli verileri toplamayı amaç edinmiştir. Kalan soruların bir kısmı tek seçeneğin işaretlenebileceği ve diğer kısmı ise birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği şekilde çok yanıtı olarak hazırlanmıştır. Google form olarak hazırlanmış olan form katılımcılara internet aracılığı ile gönderilmiş ve cevaplanan formlar kayıt edilerek veriler toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler SPSS programı ile değerlendirilmiştir. Çalışmada yer alan nitel değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler frekans ve yüzde ile gösterilmiştir. İlgili değişkenlerin gruplar arası karşılaştırmalarında Pearson, Yates veya Fisher-Freeman-Halton ki-kare testleri kullanılmıştır. Çalışmadaki tüm istatistiksel analizlerde p değeri 0,05'in altındaki sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Çalışmada test edilmiş değişkenler açısından katılımcı sayıları farklılık göstermektedir. Cinsiyet ve branş değişkenleri için yapılmış testler sırasında 284 katılımcının tamamından elde edilmiş veriler kullanılmıştır. Fakat sınıf değişkenine ilişkin yapılmış olan test sırasında hazırlık sınıfında eğitim almakta olan 12 katılımcı teste dahil edilmemiş, 272 katılımcı verisi kullanılmıştır. Bunun nedeni hazırlık sınıfının sadece konservatuvarlarda bulunması ve müzik alanında eğitim veren diğer yükseköğretim kurumlarında olmamasıdır.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri:

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = T. C. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 27/07/2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= 838

Bulgular

Bu bölümde araştırmada elde edilmiş olan demografik bilgiler ve incelenmiş olan değişkenlerin test edilmesi sonucu ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların cinsiyetlerine, çalgı alanlarına ve kısıtlama sürecindeki eğitim tercihlerine göre dağılımları

Cinsiyet	n	%	Alan	n	%	Kısıtlama Sürecindeki Eğitim Tercihi		
						n	%	
Erkek	103	36,3	Şan/Ses	50	17,6	Uzaktan	121	42,6
Kadın	181	63,7	Çalgı	234	82,4	Yüzyüze	163	57,4
Toplam	284	100,0	Toplam	284	100,0	Toplam	284	100,0

Katılımcıların çoğunluğunun kadın öğrencilerden oluştuğu, büyük çoğunluğunun çalgı alanında uzmanlaşmaya yönelik eğitim aldıkları ve % 57,4'ünün kısıtlama süreçlerinde yüz yüze eğitimi tercih ettikleri Tablo 1'de görülebilmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların UE derslerini takip etme durumlarına, UE'yi Zoom/Hangout/Teams uygulaması ile almalarına ve üniversite uzem sistemi ile almalarına ilişkin dağılımları

UE Derslerinin Takip Edilme Durumu	n	%	UE derslerinin Zoom/Hangout/Teams uygulaması ile alınması			UE derslerinin üniversite uzem sistemi ile alınması		
			n	%		n	%	
Evet	261	91,9	Hayır	217	76,4	Hayır	42	14,8
Hayır	23	8,1	Evet	67	23,6	Evet	242	85,2
Toplam	284	100,0	Toplam	284	100,0	Toplam	284	100,0

Tablo 2'de katılımcıların büyük çoğunluğunun UE derslerini takip ettikleri, bu derslerin çoğunlukla öğrencilere Zoom/Hangout/Teams gibi uygulamalarla verilmediği ve yine çoğunluğunun UE derslerini üniversitelerin UE merkezlerine bağlı sistemlerle aldıkları görülebilmektedir.

Tablo 3. UE ders sunumları (PowerPoint), ders notları ve kamerada senkron olarak yapılmasına ilişkin katılımcıların dağılımı

UE derslerinin PowerPoint ve ders notları ile yapılması	n	%	UE derslerinin kamerada senkron olarak yapılması		
			n	%	
Hayır	83	29,2	Hayır	108	38,0
Evet	201	70,8	Evet	176	62,0
Toplam	284	100	Toplam	284	100

Katılımcıların aldığı UE derslerinin çoğunlukla PowerPoint ve ders notları materyalleri ile işlendiği ve % 62'sinin derslerini kamera karşısında senkron olarak aldıkları Tablo 3'de görülebilmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların sınıf seviyelerine, Covid-19 kısıtlama süreçlerinde psikolojik olarak destek alma durumlarına ve yaşlarına göre dağılımları

Sınıf	n	%	Covid 19 Kısıtlama Sürecinde Psikolojik Olarak	n	%	Yaş	Toplam	%
Hazırlık	12	4,2	Profesyonel destek alma gereği duydum aldım	4	1,4	18	18	6,3
1.Sınıf	62	21,8	Profesyonel destek alma gereği duydum almadım	27	9,5	19	31	10,9
2.Sınıf	74	26,1	Profesyonel destek alma gereği duydum alamadım	44	15,5	20	42	14,8
3.Sınıf	70	24,6	Profesyonel destek alma gereği duymadım almadım	209	73,6	21	57	20,1
4.Sınıf	66	23,2	Toplam	284	100,0	22	53	18,7
Toplam	284	100				23	32	11,3
						24	11	3,9
						25	12	4,2
						26 ve üstü	28	9,9
			Toplam			284	100	

Katılımcılar, hazırlık sınıfı hariç (konservatuvarların bazı bölümlerinde mesleki hazırlık sınıfı eğitimi verilmektedir), çoğunlukla eşit oranda araştırmaya katılmışlardır. Kısıtlama süreçlerinde katılımcıların % 73,6'sı, profesyonel psikolojik desteğe ihtiyaç duymayıp almadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Tablo 4'te katılımcıların çoğunlukla 20-22 yaş aralığında oldukları görülebilmektedir.

Tablo 5. Kısıtlama süreçlerinde katılımcıların çalgılarının yanlarında olma durumu ile Covid-19 haberlerinden psikolojik ve ekonomik olarak etkilenme durumlarına göre dağılımları

Çalgılarının Yanlarında Olma Durumu	n	%	Covid-19 Haberlerinden Psikolojik Olarak Etkilenme Durumu	n	%	Kısıtlama Sürecinde Kalınan Yerde Ekonomik Sıkıntı Durumu		
						n	%	
Var	155	54,6	Olumlu	32	11,3	Var	153	53,9
Yok	129	45,4	Olumsuz	252	88,7	Yok	131	46,1
Toplam	284	100,0	Toplam	284	100,0	Toplam	284	100,0

Tablo 5'te katılımcıların % 54,6'sının kısıtlama süreçlerinde buldukları yerde çalgılarının yanlarında var olduğu, büyük çoğunluğunun Covid-19 haberlerinden psikolojik olarak etkilenmiş oldukları ve kısıtlama süreçlerinde % 53,9'unun ekonomik sıkıntılarının var olduğu görülebilmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların UE ile aldıkları derslerin özelliklerine göre dağılımlarına ve UE derslerini hangi teknolojik aygıtlar ile takip ettiklerine ilişkin dağılımları

UE ile Alınan Dersler	n	%	UE derslerinin katılımcılar tarafından hangi teknolojik aygıtlar ile takip edildiği	n	%
Teorik	98	34,5	Telefon	118	41,5
Uygulama	5	1,8	Bilgisayar	161	56,7
Her ikisi	181	63,7	Tablet	5	1,8
Total	284	100,0	Toplam	284	100,0

Katılımcıların UE ile aldıkları derslerin % 63'7'sinin hem teorik hem de uygulamalı özelliklerde olduğunu belirttikleri ve UE derslerini çoğunlukla bilgisayar ve telefon ile takip ettiklerini belirttikleri Tablo 6'da görülebilmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların UE derslerini ne kadar takip ettiklerine, UE derslerinin faydalı ve faydasız olma durumlarına ilişkin görüşlerine göre dağılımları

UE Derslerinin Ne Kadarının Takip Edildiği	UE 'nin Faydalı Olduğunu Düşünüyorum Çünkü:		UE' nin Faydasız Olduğunu Düşünüyorum Çünkü:					
	Toplam	%	Toplam	%				
Tümü	99	34,9	28	9,9	Okula gitmemize gerek kalmıyor Sınıf ortamında devam zorunluluğum uz ortadan kalkıyor Sisteme yüklenen dersler faydalı bilgiler sunuyor Bu düşünceye katılmıyorum	156	54,9	Sınıf ortamındaki öğrenci öğretmen etkileşimi sağlanamadı
Çoğu	99	34,9	26	9,2	Bu düşünceye katılmıyorum	31	10,9	Öğretmen odaklı eğitim yapıldı
Bir Kısmı	85	29,9	48	16,9	Bu düşünceye katılmıyorum	14	4,9	Sunulan bilgilerle ilgili sorularımı soramıyorum
Hiçbiri	1	0,4	182	64,1	Bu düşünceye katılmıyorum	83	29,2	Bu düşünceye katılmıyorum
Toplam	284	100,0	284	100,0	Toplam	284	100,0	Toplam

Tablo 7'de katılımcıların UE derslerini tümü ve çoğu olmak üzere eşit oranda takip ettikleri; % 64,1'inin UE' nin faydalı olduğu düşüncesine katılmadıkları ve % 54,9'unun UE faaliyetlerinde sınıftaki öğrenci öğretmen etkileşiminin sağlanamadığı düşüncesinde birleştikleri görülebilmektedir.

Tablo 8. Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıfa göre katılımcıların UE ile sürdürülen derslerin takip edilme durumunun karşılaştırılması

	Erkek	Kadın	Toplam	p		
Evet	90 (% 87,4)	171 (% 94,5)	261 (% 91,9)	0,060		
Hayır	13 (% 12,6)	10 (% 5,5)	23 (% 8,1)			
	Şan/Ses	Çalgı	Toplam	p		
Evet	46 (% 92)	215 (% 91,9)	261 (% 91,9)	1,000		
Hayır	4 (% 8)	19 (% 8,1)	23 (% 8,1)			
	1. Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	p
Evet	59 (% 95,2)	60 (% 81,1)	67 (% 95,7)	64 (% 97)	250 (% 91,9)	0,001
Hayır	3 (% 4,8)	14 (% 18,9)	3 (% 4,3)	2 (% 3)	22 (% 8,1)	

Cinsiyet ve çalgı alanına göre UE derslerini takip etme durumu, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,060 ve 1,000). Ancak sınıflar arasında UE derslerini takip etme bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır (p= 0,001). 1, 3 ve 4. sınıflarda % 95, % 97 arasında katılım oranı varken bu oranın 2. sınıflarda % 81,1'de kaldığı görülmektedir.

Tablo 9. Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıf seviyesine göre katılımcıların UE ile verilen derslerin takip edilme oranlarının karşılaştırılması

	Erkek	Kadın	Toplam	p		
Tümünü	35 (% 34)	64 (% 35,4)	99 (34,9)	0,721		
Çoğunu	36 (% 35)	63 (% 34,8)	99 (34,9)			
Bir kısmını	31 (% 30,1)	54 (% 29,8)	85 (29,9)			
Hiç birini	1 (% 1)	0	1 (% 0,4)			
	Şan/Ses	Çalgı	Toplam	p		
Tümünü	15 (% 30)	84 (%35,9)	99 (% 34,9)	0,686		
Çoğunu	20 (% 40)	79 (% 33,8)	99 (% 34,9)			
Bir kısmını	15 (% 30)	70 (% 29,9)	85 (% 29,9)			
Hiç birini	0	1 (% 0,4)	1 (% 0,4)			
	1. Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	p
Tümünü	15 (% 24,2)	20 (% 27)	23 (% 32,9)	35 (% 53)	93 (% 34,1)	0,003
Çoğunu	21 (% 33,9)	25 (% 33,8)	27 (% 38,6)	23 (% 34,8)	96 (% 35,2)	
Bir kısmını	26 (% 41,9)	29 (% 39,2)	19 (% 27,1)	8 (% 12,1)	82 (% 30,1)	
Hiç birini	0	0	1 (%1,4)	0	1 (% 0,6)	

Cinsiyet ve çalgı alanına göre UE derslerinin ne kadar takip edildiği durumu, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,721 ve 0,686). Ancak sınıflar arasında UE derslerinin ne kadarının takip edildiği bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır (p= 0,003). Veriler incelendiğinde 3 ve 4. sınıfların UE derslerinin çoğunu ve tümünü takip etme oranlarının 1. ve 2. sınıflara nazaran daha fazla olduğu (3. sınıf: % 32,9 ve % 38,6; 4. sınıf: % 53 ve % 34,8) görülmektedir. 1. ve 2. sınıfların ise UE derslerinin bir kısmını takip etme oranlarının (% 41,9 ve % 39,2) 3. ve 4. sınıflara göre daha fazla olduğu görülebilmektedir.

Tablo 10. Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıfa göre katılımcıların kısıtlama sürecinde ekonomik durumlarının UE derslerine olan konsantrasyonlarını etkileme durumlarının karşılaştırılması

	Erkek	Kadın	Toplam	p		
Evet	48 (% 46,6)	66 (% 36,5)	114 (% 40,1)	0,094		
Hayır	55 (% 53,4)	115 (% 63,5)	170 (% 59,9)			
	Şan/Ses	Çalgı	Toplam	p		
Evet	27 (% 54)	87 (% 37,2)	114 (% 40,1)	0,041		
Hayır	23 (% 46)	147 (% 62,8)	170 (% 59,9)			
	1. Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	p
Evet	25 (% 40,3)	27 (% 36,5)	33 (% 47,1)	24 (% 36,4)	109 (% 40)	0,525
Hayır	37 (% 59,7)	47 (% 63,5)	37 (% 52,9)	42 (% 63,6)	163 (% 60)	

Cinsiyet ve sınıf düzeyine göre katılımcıların, kısıtlama sürecindeki ekonomik durumlarının UE derslerine olan konsantrasyonlarını etkileme durumu istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,094 ve 0,041). Ancak çalgı alanları arasında katılımcıların kısıtlama sürecindeki ekonomik durumlarının UE derslerine olan konsantrasyonlarını etkileme durumu bakımından, istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır (p= 0,525). Verilere bakıldığında şan/ses ve çalgı alanında katılımcıların kısıtlama sürecindeki ekonomik durumlarının UE derslerine olan konsantrasyonlarını etkileme durumuna “evet” diyen şan/ses grubunun % 54 oranında, çalgı alanının ise % 37,2’ de kaldığı; aynı soruya “hayır” diyen şan/ses grubunun % 46, çalgı grubunun ise % 62,8 oranında kaldığı görülmektedir.

Tablo 11. Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıfa göre katılımcıların UE ile aldıkları derslerin faydalı olma durumuna ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması

	Erkek	Kadın	Toplam	p		
Okula gitmemize gerek kalmıyor.	12 (%11,7)	16 (%8,8)	28 (%9,9)			
Sınıf ortamında devam zorunluluğumuz ortadan kalkıyor.	6 (%5,8)	20 (%11)	26 (% 9,2)	0,468		
Sisteme yüklenen dersler faydalı bilgiler sunuyor.	18 (%17,5)	30 (% 16,6)	48 (% 16,9)			
Bu düşünceye katılmıyorum.	67 (% 65)	115 (% 63,5)	182 (% 64,1)			
	Şan/Ses	Çalgı	Toplam	p		
Okula gitmemize gerek kalmıyor.	2 (% 4)	26 (% 11,1)	28 (% 9,9)			
Sınıf ortamında devam zorunluluğumuz ortadan kalkıyor.	5 (% 10)	21 (% 9)	26 (% 9,2)	0,054		
Sisteme yüklenen dersler faydalı bilgiler sunuyor.	4 (% 8)	44 (% 18,8)	48 (% 16,9)			
Bu düşünceye katılmıyorum.	39 (% 78)	143 (% 61,1)	182 (% 64,1)			
	1. Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	p
Okula gitmemize gerek kalmıyor.	2 (% 3,2)	5 (% 6,8)	8 (% 11,4)	13 (% 19,7)	28 (% 10,3)	
Sınıf ortamında devam zorunluluğumuz ortadan kalkıyor.	4 (% 6,5)	7 (% 9,5)	7 (% 10)	6 (% 9,1)	24 (% 8,8)	0,092
Sisteme yüklenen dersler faydalı bilgiler sunuyor.	9 (% 14,5)	14 (% 18,9)	10 (% 14,3)	14 (% 21,2)	47 (% 17,2)	
Bu düşünceye katılmıyorum.	47 (%75,8)	48 (% 64,9)	45 (% 64,3)	33 (% 50)	173 (% 63,7)	

Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıf seviyelerine göre UE derslerinin faydalı olduğu görüşlerinin durumu istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,468; 0,054 ve 0,092).

Tablo 12. Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıfa göre katılımcıların UE ile aldıkları derslerin faydasız olma durumuna ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması

	Erkek	Kadın	Toplam	p		
Sınıf ortamındaki öğrenci-öğretmen etkileşimi sağlanamadı.	53 (% 51,5)	103 (% 56,9)	156 (% 54,9)			
Öğretmen odaklı eğitim yapıldı.	15 (% 14,6)	16 (% 8,8)	31 (% 10,9)	0,436		
Sunulan bilgilerle ilgili sorularımı soramıyorum.	4 (% 3,9)	10 (% 5,5)	14 (% 4,9)			
Bu düşünceye katılmıyorum.	31 (% 30,1)	52 (% 28,7)	83 (% 29,2)			
	Şan/Ses	Çalgı	Toplam	p		
Sınıf ortamındaki öğrenci-öğretmen etkileşimi sağlanamadı.	37 (%74)	119 (% 50,9)	156 (% 54,9)			
Öğretmen odaklı eğitim yapıldı.	4 (% 8)	27 (% 11,5)	31 (% 10,9)	0,027		
Sunulan bilgilerle ilgili sorularımı soramıyorum.	1 (% 2)	13 (% 5,6)	14 (% 4,9)			
Bu düşünceye katılmıyorum.	8 (% 16)	75 (% 32,1)	83 (% 29,2)			
	1. Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	p
Sınıf ortamındaki öğrenci-öğretmen etkileşimi sağlanamadı.	42 (% 67,7)	45 (% 60,8)	38 (% 54,3)	23 (% 34,8)	148 (% 54,4)	
Öğretmen odaklı eğitim yapıldı.	10 (% 16,1)	4 (% 5,4)	7 (% 10)	9 (% 13,6)	30 (% 11)	<0,001
Sunulan bilgilerle ilgili sorularımı soramıyorum.	1 (% 1,6)	2 (% 2,7)	5 (% 7,1)	4 (% 6,1)	12 (% 0,5)	
Bu düşünceye katılmıyorum.	9 (% 14,5)	23 (% 31,1)	20 (% 28,6)	30 (% 45,5)	82 (% 30,1)	

Katılımcıların cinsiyetlerine göre UE derslerinin faydasız olduğu görüşlerinin durumu istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p değeri 0,436). Ancak çalgı alanları ve sınıf seviyeleri arasında UE derslerinin faydasızlığına ilişkin görüşler bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır (p değerleri sırasıyla 0,027 ve <0,001).

Tablodaki veriler incelendiğinde, öncelikle çalgı alanlarında “Sınıf ortamındaki öğrenci-öğretmen etkileşimi sağlanamadı” görüşüne katılma durumlarının şan/ses alanında % 74 ve çalgı alanında % 50,9 oranında olduğu ve “UE’ nin faydasız olduğu ifadesine katılmıyorum” görüşüne katılma oranları açısından şan/ses alanının % 16 ve çalgı alanının % 32,1 oranında kaldığı görülebilmektedir. Sınıf değişkeni incelendiğinde ise 1. sınıflar ve 4. sınıflar arasında “Sınıf ortamındaki öğrenci-öğretmen etkileşimi sağlanamadı” görüşüne katılım oranlarının 1. sınıfta % 67,7 ve 4. sınıfta % 34,8 ve “Bu düşünceye katılmıyorum” görüşüne katılım oranları açısından 1. sınıfta % 14,5 ve 4. sınıfta % 45,5 oranında kaldığı görülebilmektedir.

Tablo 13. Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıfa göre katılımcıların Covid-19 kısıtlama sürecinde psikolojik olarak profesyonel desteğe ihtiyaç duyma durumlarının karşılaştırılması

	Erkek	Kadın	Toplam	p		
Duydum ve aldım.	0	4 (% 2,2)	4 (% 1,4)			
Duydum ama almadım.	8 (% 7,8)	19 (% 10,5)	27 (% 9,5)			
Duydum ama alamadım.	17 (% 16,5)	27 (% 14,9)	44 (% 15,5)	0,235		
Duymadım ve almadım.	78 (% 75,79)	131 (% 72,49)	209 (% 73,6)			
	Şan/Ses	Çalgı	Toplam	p		
Duydum ve aldım.	3 (% 6)	1 (% 0,49)	4 (% 1,4)			
Duydum ama almadım.	4 (% 8)	23 (% 9,8)	27 (% 9,5)			
Duydum ama alamadım.	7 (% 14)	37 (% 15,8)	44 (% 15,5)	0,314		
Duymadım ve almadım.	36 (% 72)	173 (% 73,9)	209 (% 73,6)			
	1. Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	p
Duydum ve aldım.	0	1 (% 1,4)	0	3 (% 4,5)	4 (% 1,5)	
Duydum ama almadım.	7 (% 11,3)	5 (% 6,8)	9 (% 12,9)	4 (% 6,1)	25 (% 9,2)	
Duydum ama alamadım.	12 (% 19,4)	11 (% 14,9)	7 (% 10)	13 (% 19,7)	43 (% 15,8)	0,700
Duymadım ve almadım.	43 (% 64,9)	57 (% 77)	54 (% 77,1)	46 (% 69,7)	200 (% 73,5)	

Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıf seviyelerine göre katılımcıların kısıtlama sürecinde psikolojik olarak profesyonel desteğe ihtiyaç duyma durumlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,235; 0,314 ve 0, 0700).

Tablo 14. Cinsiyet, çalgı alanı ve sınıfa göre katılımcıların kısıtlama sürecinde eğitim tercihlerinin karşılaştırılması

	Erkek	Kadın	Toplam	p		
UE	46 (% 38)	75 (% 62)	121 (% 42,6)			
Uygun bir tarihte yüz yüze eğitim	57 (% 35)	106 (% 65)	163 (% 57,3)	0,597		
	Şan/Ses	Çalgı	Toplam	p		
UE	11 (% 22)	110 (% 47)	121 (% 42,6)			
Uygun bir tarihte yüz yüze eğitim	39 (% 78)	124 (% 53)	163 (% 57,4)	0,001		
	1. Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	p
UE	16 (% 25,8)	31 (% 41,9)	34 (% 48,6)	39 (% 59,1)	120 (% 44,1)	
Uygun bir tarihte yüz yüze eğitim	46 (% 74,2)	43 (% 58,1)	36 (% 51,4)	27 (% 40,9)	152 (% 55,9)	0,002

Cinsiyetlere göre katılımcıların kısıtlama sürecinde eğitim tercihleri durumu istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p= 0,597). Ancak çalgı alanı ve sınıf seviyeleri arasında kısıtlama sürecinde eğitim tercihleri durumunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır (p değerleri sırasıyla 0,001 ve 0,002). Şan/ses ve çalgı alanındaki veriler incelendiğinde UE' yi tercih etmiş şan/ses alanındaki katılımcıların oranının % 22, uygun tarihte yüz yüze eğitimi tercih olan oranın % 47

olduğu; sınıf seviyesi incelendiğinde ise UE' yi tercih etmiş olan 1. sınıf oranının % 74,2 ve yine UE' yi tercih etmiş olan 4. sınıf oranının ise % 59,1'de kaldığı görülmektedir.

Tablo 15. Katılımcılar tarafından UE derslerinin takip edilememesinin nedenlerine ilişkin dağılımları (Birden fazla seçenek işaretlenebilmiştir)

Katılımcıların UE' yi takip etmemelerinin veya edememelerinin nedeni	Toplam	%
Ders işlemek için motivasyonum yeterli değildi	107	37,7
Bu dönemden psikolojik olarak olumsuz etkilendiğim için derslere yönelemedim	84	29,6
İnternet bağlantım güçlü değildi	74	26,1
İnternet paketim yeterli değildi	65	22,9
Bulduğum ortam dersleri takip edebilmem açısından uygunluğunu yitirdi	54	19
Kardeşlerim ve aile ile ilgili sorumluluklarımın olması	48	16,9
Faydalı olmadığını düşündüğüm için takip etmedim	47	16,5
Ev işleri ve temizlik çalışmaları çok vaktimi aldı	41	14,4
Diğer: Takip ettim, çevrimiçi (online) eğitimi gereksiz gördüğüm için, gereksiz ödevler verildiği için, hayatta ne olacağımız belli olmadığı için	39	15
Bulduğum ortam uzaktan eğitim almam için uygun bir ortam değil	37	13
Bulduğum yerde internet bağlantısı yoktu	34	12
Takip etmek istemedim	28	9,9
Bilgisayarım/telefonum/tabletim/çalgım bozuldu	27	9,5
Telefonumun modeli yeterli değildi	24	8,5
Uzaktan eğitim sistemi hakkında yeterli bilgilendirilmedim	18	6,3
Bir işte çalışmaya başladığım için	2	0,7

Tablo 15'e göre, katılımcılar tarafından UE derslerini takip edilememesi durumlarına ilişkin verilmiş cevaplar çoktan aza doğru sıralandığında; en çok işaretlenen cevap 107 katılımcı ile (% 37,7) "ders işlemek için motivasyonum yeterli değildi" iken, en az işaretlenen cevabın sadece 2 katılımcı ile (% 0,7) "Bir işte çalışmaya başladığım için" olduğu görülmüştür.

Sonuçlar ve Tartışma

Katılımcıların kısıtlama süreçlerinde kendilerine sorulmuş olsaydı % 57,4'ünün uygun görülecek bir tarih aralığında yüz yüze eğitimi ve % 42,6'sının ise UE' yi tercih etmiş olacaklarını bildirmiş oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların % 57,4 oranında yüz yüze eğitimi tercih etmiş olanlara ilişkin; kısıtlama süreçlerinde UE yöntemi ile aldıkları derslerin öğrenme ve başarı için yeterli imkanlar sunmamış olduğuna inanmış olabilmelerinin; kısıtlama süreçlerinden ve buldukları ortamdaki sıkılarak önceden rahatlıkla eğitim aldıkları okullarını özlemiş olabilmelerinin; kolay bulaşıcılık yönü ile yaygınlaşan ve hayat kayıplarına uğratabilme özelliği olan virüsün tehlikesinin yeterince anlaşılammış veya bu durumu yeterince dikkate almıyor olabilmelerinin, teknolojik aygıtlar ve internet bağlantısı yönünden yetersizlikler yaşıyor olabilmelerinin bu yönde cevap vermelerinde etkili olmuş olabileceği düşünülmektedir. % 42,6'luk oranın elde edilmesinde ise yüz yüze eğitimi tercih etmiş olanların aksi yönünde düşüncelerde olmaları ile birlikte kısıtlama süreçlerinde kaldıkları ortamların kendilerine sunmakta olduğu rahatlık, pratiklik ve benzeri

memnuniyet durumlarını dışarıya tercih ediyor olmalarının etkisinin olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Bu bulguyla ilişkili olarak, Aktaş, Büyüktaş, Gülle ve Yıldız'ın (2020, s.8) çalışmalarında katılımcı lisans öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu süreçte izolasyon olmasaydı UE derslerini tercih etmeyi istememiş olacakları yönünde görüş belirttikleri; Yalman'ın (2013, s.1395) araştırmasında katılımcı lisans öğrencilerinin % 76,5'i UE yönetim sistemiyle aldıkları eğitimden sonra eğitim gördükleri bölüme ait UE seçenekleri bile olsa yine de yüz yüze eğitimi seçecekleri yönünde görüş belirttikleri; Keskin ve Özer Kaya'nın (2020, s.59) araştırmalarında lisans öğrencilerinin %84.4'ü web tabanlı UE' in yüz yüze eğitim kadar etkili olmadığını düşündükleri, % 45.7'si bunun yüz yüze eğitime alternatif olduğu görüşünde oldukları; Kırallı ve Alçı'nın (2016, s.69) farklı bölümlerde okuyan lisans öğrencileri ile yaptığı çalışmada UE ile ilgili görüşler arasında "Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir" isimli ifadeye en çok katılımı gösterdikleri benzer sonuçlar olarak sunulabilir.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun (%91,9) UE derslerini takip ettikleri ve % 8,1'inin ise UE derslerini takip etmedikleri bulgusuna ulaşılmıştır. UE' yi takip ettiklerini belirtmiş olan katılımcılara ilişkin: kısıtlama süreçlerinde kendilerinden beklenen şekilde öğrencilik görevini yerine getirme bilinci ile derslerini takip etmeleri; buldukları ortamın UE derslerini takip etmeye uygunluğu; aile üyelerinin kontrolü ve uyarıları nedeniyle dersleri takip etmek durumunda kalmış olabilmeleri; kendilerini derslere vererek vakitlerini en verimli şekilde kullanmaya özen gösterme isteğinde olmaları veya tam tersi yönde ev içinde yapılabilecek sınırlı sayıda aktivite olması, teknolojik aygıtlar ve internet bağlantısı yönünden uygun donanımına sahip olabilmeleri nedenlerinden derslerin takibine önem vermiş oldukları söylenebilir. % 8,1'lik oranın oluşmasında ise UE derslerini takip edenlerin aksi yönünde durumlarda olabilmeleri ile birlikte kendisinden başka aile üyelerinin de işleri ile ilgili veya öğrencilikleri gereği kısıtlama süreçlerinde evde bulunan internet ve teknolojik aygıtları kullanmak durumunda kalmış olmaları nedeniyle teknolojik donanım ve gereçlerin yetersiz kalmasının; katılımcıların ailelerine maddi destek veya çeşitlendirilebilecek nedenlerle bir işte çalışmak zorunda kalmış olmalarının etkili olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Bu bulgu ile yakından ilişkili olarak katılımcıların UE derslerini takip etmeme nedenlerine ilişkin görüşlerinin tespit edildiği sorunun yer aldığı bulguda katılımcılar, "ders işlemek için motivasyonum yeterli değildi, bu dönemde psikolojik olarak olumsuz etkilendiğim için derslere yönelemedim, internet bağlantım güçlü değildi, internet paketim yeterli değildi, bulunduğum ortam dersleri takip edebilmem açısından uygunluğunu yitirdi, kardeşlerim ve aile sorumluluklarının olması, faydalı olmadığını düşündüğüm için takip etmedim" ifadelerini onaylamışlardır. Bu bağlamda UE derslerinin takip edilememesi durumu ile ilgili olarak katılımcıların kendi yaşam koşullarına bağlı olarak haklı sebepleri olduğu söylenebilir.

Bulgunun bu şekilde oluşmasının teknolojik kısmını destekleyen Çetin, Çakıroğlu, Bayılmış ve Ekiz' in (2004, s.144) görüşleri önemlidir. "Teknolojik açıdan ilerlemiş ülkelerde artık gerçek gücün eğitilmiş insan beyninde olduğu kabul edilmektedir. Bu nedenle eğitim faaliyetlerinde teknolojiden yararlanmak için yeni yapılanma sürecine girmişlerdir. Bu gelişmelerle ilerleyen ülkeler arasında olabilmek için teknolojik yenilikleri yakından takip etmek ve teknolojinin imkanlarını kullanabilmek gereklidir. Teknolojik imkanlar bilgiye ulaşmak isteyen bireylere sunulmalıdır. Artık güncel hayatta teknolojinin olmadığı yerde eğitimden ve eğitimin olmadığı yerde teknolojiden bahsetmek mümkün değildir."

Katılımcıların % 76,4'ünün UE derslerini Zoom/Hangout/Teams gibi programlar ile almadıkları ve % 23,6'sının ise bu uygulamalarla aldıklarını belirttikleri; katılımcıların % 85,2'sinin UE derslerini üniversitelerinin kendi UE sistemi ile aldıkları ve % 14,8'inin ise bu yöntemle almadıklarını belirttikleri tespit edilmiştir. Bu oranların oluşmasında pandemi ilanı başlarında yükseköğretim kurumlarının öncelikle eğitim-öğretimi durdurması ve yine hızlı biçimde başlama kararı aldıklarında ise çoğunlukla teorik derslerin eğitime başlanması ve uygulamalı derslerin belirli bir çoğunluğunun bekletilmesi kararının önemli etkisi olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bu hızlı geçiş süreçlerinde üniversitelerin teknolojik-bilişim-internet ağlarını güçlendirme ve hali hazırda var olanı kullanmak zorunda kalmış olmaları; öğretim elemanlarının derslerini PowerPoint sunumları ve ders notları kullanarak üniversitelerinin UE merkezlerinin olanakları ile yürütülebileceğini düşünmüş olmaları, Zoom/Hangout/Teams gibi uygulamaların resmi olarak lisanslı kullanım gerekliliğinin ve bu uygulamaların kullanım deneyimi açısından öğretim elemanları ve öğrencilerinin teknik yeterlilikleri, internet bağlantı gücünün dezavantajları, pandemi sürecinden önce senkron/asenkron UE sistemi üzerinden dersleri yürütme deneyimi ve ön hazırlığı olmamış olan öğretim elemanlarının hazırlıksız yakalanmış olmalarının bu bulgu üzerinde etkili olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların % 70,8'inin UE derslerini PowerPoint ve ders notları ile yapmış oldukları ve % 29,2'sinin ise bu tür araç gereçlerle yapmadıkları yönünde görüş sundukları tespit edilmiştir. Öğretim elemanlarının PowerPoint sunumu ile derse dair bilgileri görselleştirme amacı taşıdıkları düşünülmektedir. Ders notlarını kullanmayı tercih etme sebepleri ise derse dair bilgilerin yazılı olarak kalıcılığını sürdürebilmesi ve ileriki süreçlerde öğrencilerin derisi tekrar edebilmelerine ve sınav hazırlıklarında kullanılmalarına imkan sağlayabilmesi olabileceği düşünülmektedir. Katılımcıların % 62'sinin UE derslerini kamerada senkron olarak yaptıkları; % 38'inin ise senkron olarak yapmadıkları tespit edilmiştir. % 38 gibi dikkat çekici bir oranın oluşmasına ilişkin olarak: yüz yüze eğitime ara verilmesinden ve UE ile derslerini sürdürmek zorunda kalmış olan öğretim elemanlarının ders yapabilmeleri için hizmet verecek olan UE merkezlerinin bu ani gelişen duruma hazırlıksız ve yetersiz olarak yakalanmış olmasından kaynaklanabildiği; derslerini çevrimiçi (online-senkron) yapmaları için öğrencilerinin teknolojik aygıt ve internet ağı erişim ve kullanımında yetersiz kaldıklarından dolayı PowerPoint gibi sunumlar ve ders notları ile derslerini sürdürmeyi seçmiş olabildikleri

düşünülmektedir. Ayrıca bu bulgu ile ilgili olarak, öğretim elemanlarının sadece çok az bir bölümünün UE platformu üzerinde ders sunumu ve notu ile ders sürdürme gibi öğrenme stil ve tekniklerine alışkanlık durumunun etkisinin olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Ruippo' ya göre (2003, s.7) tek bir yöntem ve araçlarla sürdürülmeye çalışılan uzaktan müzik eğitimi çalışmaları kullanışlı değildir. Bu çalışmalarda kullanılacak olan farklı öğrenme stilleri ve esneklik açısından öğretmenler desteklenmelidir. Sarı ve Nayır'ın (2020, s.965) Pandemi döneminde verilmiş olan eğitimle ilgili ulaşılmış olan önemli verilerden bazılarının: teknolojik yetersizlikler, müfredat yetersizlikleri, teknolojiye ulaşamama, öğretmenlerin teknolojik yetersizlikleri ve eğitime ulaşmada eşitsizlik olarak belirlendiğini belirtmişlerdir. Demirel'e göre ise (2009, s.696) okullardaki tüm eğitim düzeylerinde geleceğin gereksinimlerine karşılık verebilen bireylerin yetiştirilmesi için bilgi teknolojileri kullanımı eğitiminin verilmesi önemli bir gerekliliktir.

Derslerin sunumlar ve ders notları ile sürdürülmesine ilişkin olarak; bu yöntemlerin öğrenciler tarafından yetersiz bulunması görüşü literatürdeki araştırmalarla da örneklendirilmiştir. Karatepe, Küçükgençay ve Peker (2020, s.1267) tarafından yapılmış olan araştırmada lisans öğrencileri çok tercih edilenden daha az tercih edilen yönetime doğru sıralandığında UE derslerinin yürütülmesinde; sözlü anlatımlı sunumların, taranmış ders notları, dijital yazım ve çizim programlarının kullanılmasını, videolar ve PowerPoint sunumları ile yapılmasını tercih ettiklerini belirtmişler. Karadağ ve Yücel'in (2020, s.186) araştırmasında ise öğrencilerin % 49' u UE' de kullanılan içerik ve öğretim materyallerinin derslerin amacıyla örtüşmediğini ve %53'ünün UE' de kullanılan içerik ve öğretim materyallerinin orijinalliğinden memnun olmadıkları yönünde görüşlerini belirtmişlerdir. Serçemeli ve Kurnaz'ın (2020, s.46), farklı bölümlerde okuyan katılımcı lisans öğrencileri UE derslerinin, öğretim elemanının ders notları, çevrim dışı video kayıtları, çevrimiçi (online) derslerle ve PDF-Word-PowerPoint sunuları ile desteklenmesi gerektiği yönünde görüşlerini sunmuşlardır.

Katılımcıların % 63,7' si UE' de hem teorik hem uygulamalı dersler aldıklarını, % 34,5'i teorik dersler aldıklarını ve sadece % 1,8'i uygulamalı dersler aldıklarını belirtmişlerdir. Ülkemizde pandemi önlem ve kısıtlamaları dahilinde yüz yüze eğitime ara verilmesi ve yükseköğretim kurumları tarafından eğitimin UE ile sürdürülmesi kararının duyurulması; kurumların mevcut koşullarda sahip oldukları UE alt yapı ve bilişim sistemlerinin var olan kapasiteleri ile eğitime başlamışlardır. Üniversitelerin UE merkezleri mevcut her akademik birimin derslerine hizmet etmek zorunluluğu ile karşı karşıya kalmıştır. Üniversitelerin UE merkezleri, uygulamalı derslerin ağırlıkla yapıldığı müzik eğitimi verilen programların derslerinin yürütülmesi için elde olan imkanları sunmuş, öğretim elemanları UE ile yapılması uygun görülmüş olan derslerini yapabilmişlerdir. Alınmış olan bu kararlar, kurumdan kuruma, bölümden bölüme, öğretim elemanından diğer öğretim elemanının görüşüne ve sınıf seviyesinde verilen derslerin niteliklerine göre değişiklikler

gösterdiğinden; katılımcıların UE ile aldıkları derslerin niteliğini belirlemede doğrudan etkili olduğu düşünülmektedir. UE süreçlerinde % 63,7'lik dilim ile hem teorik hem de uygulamalı ders almış olan katılımcılar için eğitim öğretimin aksatılmamış olması sevindiricidir. Sadece teorik dersler almış olduklarını belirten % 34,5 oranındaki katılımcı grubunun ise yukarıda anlatılmış olan kurum, öğretim elemanı kararları nedeniyle ve sınıf seviyeleri açısından çoğunlukla teorik ağırlıklı dersler olan programa sahip olmaları nedeniyle bu cevabı vermiş oldukları düşünülmektedir.

Katılımcıların % 56,7'si UE derslerini bilgisayar aracılığı ile, % 41,5'i telefon ile, % 1,8'i ise tablet ile takip ettiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgu, bilgisayar ile ders takip edebilen katılımcılar açısından senkron-asenkron derslerin kolay ve etkili takibini sağlayabilmelerinde, UE ders akışlarına etkin katılımında bulunmalarında, araştırma, inceleme, ödev hazırlama gibi faaliyetlerinin de kolay yapılabilmesinde önemli avantajlar sahip oldukları düşünülmektedir. UE derslerini mobil-cep telefonları ile takip etmiş olan % 41,5'lik orandaki katılımcı grubunun: öncelikle kısıtlama süreçlerinde buldukları yerde bilgisayar veya laptop gibi teknolojik aygıtlarının olmaması, buldukları yerde bilgisayar veya laptop gibi teknolojik aygıtları var olanların ise kendilerinden başka yakınlarının bu aygıtları kullanma zorunluluklarının da olması, ders için gereken teknolojik materyallerini kullanmak için yeterli fırsat edinememiş olmaları, çoğunlukla hep yanlarında olan aygıtın cep telefonu olması ve sosyal hayatlarında telefonlarını kullanma alışkanlıklarının UE derslerini de cep telefonlarında takip etme istek-tercihleri nedenleriyle oluşmuş olabileceği düşünülmektedir.

Tuncer ve Bahadır'ın (2017, s.35) araştırmasında çeşitli UE programlarında eğitim alan lisans öğrencilerin UE' ye ilişkin belirtmek istedikleri ek görüşlere "UE kaldırılmalı", "bağlantı sorunları giderilmeli", "öğrencilere bilgisayar verilmeli" şeklinde cevaplar verdikleri; Karatepe ve diğerlerinin (2020, s.1267) araştırmasında lisans öğrencilerinin büyük çoğunluğunun senkron UE derslerini cep telefonları ile ve dizüstü bilgisayarları ile izlediklerini belirtmeleri; Uzoğlu' nun (2017, s.7) araştırmasındaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun UE derslerini bilgisayar ile aldıkları; Serçemeli ve Kurnaz (2020, s.45) araştırmalarında farklı bölümlerde okuyan lisans öğrencilerinin büyük çoğunluğunun UE derslerini kendi cep telefonlarında ve kendi bilgisayarlarında takip ettiklerini belirttikleri örnek sonuçlar bu bulguyu desteklemektedir.

UE' nin faydalılığının nedenlerini tespit etmeye yönelik sorulmuş olan soruya ilişkin katılımcıların % 64,1'i UE' nin faydalı olduğu düşüncesine katılmadıkları, % 16,9'u sisteme yüklenen derslerin faydalı bilgiler sunduğu, % 9,9'u okula gitmelerine gerek kalmadığı ve % 9,2'si ise sınıf ortamında devam zorunluluklarının ortadan kalktığı yönünde görüşler sundukları tespit edilmiştir. UE' nin faydasızlığının nedenlerini tespit etmeye yönelik sorulmuş olan soruya ise katılımcıların % 29,2'si UE' nin faydasız olduğu ifadesine katılmadıkları, % 54,9'u sınıf ortamındaki öğrenci-öğretmen etkileşiminin sağlanamadığı, % 10,9'u öğretmen odaklı eğitimin yapıldı ve % 4,9'u sunulan bilgilerle ilgili sorularını sormadıkları şeklinde fikirlerini sunmuş oldukları tespit edilmiştir. Birbirleri ile

yakın ilişkili olan bu bulgular dizisi arasında % 64,1'lik orandaki katılımcı tarafından UE' nin faydalı olmadığını belirtmesi dikkat çekicidir ve % 57,4 oranında katılımcının uygun bir tarih aralığında yüz yüze eğitimi tercih etmiş olmaları ile bağlantılı olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, katılımcıların yarısından fazlasının UE çalışmalarına sıcak bakmadıkları anlaşılabilmektedir.

Ayrıca katılımcı öğrencilerin yüz yüze eğitimde öğrenci-öğretmen iletişimi ve etkileşimine önem verdikleri, öğrenci merkezli ders işlenmesine inandıkları ve yüz yüze eğitim çalışmaları sırasında yaptıkları gibi dersin anlaşılabilmesi açısından önem arz eden soruları sormanın ve dönütler almalarının önemine inandıkları, bu doğrultuda eğitim-öğretim faaliyetlerinde belirtilen unsurların önemli maddeler oldukları düşünülmektedir. Bu bulgularla elde edilmiş olan verilerin diğer çok seçenekli işaretleme imkanı ile sorulmuş soru olan katılımcıların "UE derslerini takip etmeme veya edememe nedenleri" ne ilişkin elde edilmiş verilerle ilişkilendirilerek literatürden örnek sonuçlar ve görüşlerin paylaşımının uygun olabileceği düşünülmektedir.

Öznel olarak değerlendirildiğinde pek çok ülkede evden eğitimin okul sürecinde yaşanan öğrenme ortamının yerini alamayacağı görülmüştür (Ak, Şahin, Çiçekler ve Ertürk, 2020, s.7). Çeşitli eğitim otoriteleri tarafından verilmiş olan bu kararların yanında UE' nin asıl hedef kitleleri olan öğrencilerin görüşlerinin daha önemli fikirler sunabileceği düşünülebilir. Uzoğlu' nun (2017, s.6) araştırmasında katılımcı öğrencilerin belirli bir yoğunluğu UE derslerinin belirli bir ders saati olmadığı için öğrencileri strese sokmadığı görüşünde birleşerek bu durumu avantaj olarak değerlendirmişler; iletişim ve etkileşim açısından bakıldığında ise katılımcı öğrencilerin belirli bir yoğunluğu UE derslerinin eğitimdeki öğretmen-öğrenci öğrenci ilişkisi açısından dezavantaj olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Elcil ve Sözen Şahiner' in (2014, s.31) çalışmalarında öğrencilerin yarıdan biraz fazlası dersin öğretim görevlisiyle rahat iletişim kuramadığını ve ders sırasında teknik sorunlardan dolayı sık sık sorun yaşadıklarını; Buluk ve Eşitti' nin (2020, s.294) çalışmasında UE' de, öğretim elemanları ile iletişim etkinliklerinin iyi olmamasını en önemli engel olarak düşündüklerini; Gündüz' ün (2013, s.37) içinde müzik eğitimi öğrencilerinin de olduğu katılımcı lisans öğrencilerinin de olduğu araştırmasında "UE yüz yüze eğitime göre daha etkilidir" ifadesine katılmadıklarını; Birişçi' nin (2013, s.31) araştırmasında lisans öğrencileri video konferans tabanlı UE hakkında: İletişim eksikliği, teknik sorunlar ve derse olan konsantrasyon eksikliği şeklinde olumsuz görüşleri olduğunu; Keskin ve Özer Kaya'nın (2020, s.59) araştırmalarında lisans öğrencilerinin %49.9'u öğretim elemanlarıyla rahatça iletişim kuramadıklarını, %60.7'si web tabanlı eğitimin kendi hızlarında öğrenmelerine olanak sağladığını, %74.6'sı öğrenilenin çabuk unutulduğunu ve %53.9'u ise eğitimler sırasında teknik sorunlar yaşadıklarını; Öztaş ve Kılıç'ın (2017, s.280) çalışmasında katılımcı üniversite öğrencileri UE konusunda karşılaştıkları sorunlara ilişkin verdikleri cevaplar arasında: internet ve izleme oranları ile

ilgili problemler, internet kota yetersizliği, öğrenci-öğretim elemanı arasında etkileşimin zayıf olması ve öğretimin kalitesinin yetersizliğine ilişkin görüşlerini yoğunlukla belirtmişlerdir.

Katılımcıların % 88,7' si Covid-19 haberlerinden psikolojik olarak olumsuz etkilendiklerini belirtmişler; kısıtlama süreçlerinde psikolojik olarak destek alma görüşlerine göre ise % 73,6'sı profesyonel psikolojik desteğe ihtiyaç duymayıp almadıklarını, % 26, 4'ü ise profesyonel psikolojik desteğe ihtiyaç duyup aldıkları-almadıkları veya alamadıklarını belirttikleri tespit edilmiştir.

Görsel, işitsel, fiziki veya soyut-düşünsel açılardan olumsuz-kötü olarak değerlendirilebilecek durumlarla karşılaşacak-karşılaşmış olan bireylerin bu tür olay, olgu veya kavramlara ilişkin psikolojik olarak can sıkıntısı, huzursuzluk, rahatsızlık ve daha da örneklendirilebilecek duygu ve düşünceler içinde olması normal bir durum olarak görülebilir. Öğrencilerin görüşlerine göre bu bulguların elde edilmesinde: Çevrimiçi (online) veya yüz yüze profesyonel destek almak için yeterli maddi imkanlarının olmama durumlarının; yüz yüze profesyonel destek alma için yaşadıkları evden çıkarak dışarda virüs riskini almak istememiş olmalarının, destek alma istek veya düşüncelerinin aileleri tarafından onaylanmamış olmasının veya bu konuda aile bireylerine açıklama yapmaktan çekinmiş veya istememiş olmalarının; katılımcıların olumsuzluklara karşı özdenetimsel ve yıkıma karşı duygusal kontrol aşamasında bilinçli ve kontrol altında olduklarını hissetmelerinin veya hissediyor olduklarını düşünmelerinin etkisinin olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Bu bulgu ile ilişkili olan bir diğer çalışma olan Ereş ve Doğuş' un (2020, s.363) araştırmasında Covid-19 pandemi sürecinde yaşadıkları eğitim dışı sorunlara ilişkin katılımcı öğrenciler: Kendilerinin ve yakınlarının Covid-19 hastalığına yakalanacağı korkusunu yaşama, engellenmiş olma, aile içi çatışmalar yaşama, fiziksel sağlıklarının bozulma farkındalığı, ekonomik zorluklar içinde olma, sosyal aktivite yapamamak ve depresyon yaşama ifadelerine yoğunlukla katılmışlardır.

Katılımcıların UE derslerini takip etme durumları ile cinsiyet ve çalgı alanları arasında anlamlı farklılık görülmemişken sınıf değişkeninde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Sınıflar bazında genel olarak incelendiğinde % 91,9 oranında katılımcının UE derslerini takip etmiş olması eğitim faaliyetlerinin sürekliliği açısından bakıldığında hem öğretmenler hem de öğrenciler için olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Sınıflar arası yüzdeler takip etme oranlarına bakıldığında takip puanlarının lisans 3 ve 4. sınıfların 1. ve 2. sınıflara göre az farkla da olsa yüksek olduğu bulgusundan yola çıkarak, dört yıl sürmekte olan lisans eğitimlerinin ikinci ve son-/bitirme yarısında olan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin eğitim aldıkları okulların işleyiş ve çalışmalarına uyum gösterme eğilimlerinin, öğrencilik sorumluluklarını düzenli ve etkili sürdürebilmeye olan isteklilikleri ile mezuniyet planlarını zamanında gerçekleştirme amaçlarının alt sınıflara göre daha belirgin olabilmesi ile ilişkili olarak daha yüksek oranda takip puanına sahip olmuş oldukları söylenebilir.

Katılımcıların UE derslerinin ne kadarını takip ettikleri ile cinsiyet ve çalgı alanları arasında anlamlı farklılık görülmemiş, sınıflar arası anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Genel oranlar açısından

bakıldığında katılımcıların % 34,9'u UE derslerinin tümünü, % 34,9'u çoğunu, % 29,9'u bir kısmını ve % 0,4'ü ise hiç birini takip etmediklerini belirtmişlerdir. Toplam % 69,82'lik orandaki UE derslerinin tümünü ve çoğunu izleyen katılımcı sayısının UE derslerinin bir kısmını ve hiç birini izlemeyen katılımcı oranına göre oldukça fazla olması memnuniyet verici bir durum olarak algılanabilir. Ayrıca bu oran, katılımcı öğrencilerin kısıtlama süreçlerinde derslerine ilişkin olumlu yönde olmuş olan ilgi ve devamlılık düşüncelerinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Katılımcıların kalan kısmı olan % 30,3'lük orana ilişkin ise takip için yeterli internet kotası, bağlantı gücüne ve yeterli teknolojik aygıtlara sahip olamamaları, UE' nin uygulanmasına ilişkin çalışmalara katılmak istemeyişleri, faydalılığına inanmamaları ve bir işte çalışıyor olabilmeleri nedenleriyle UE derslerinin bir kısmını veya hiç birini takip edemedikleri söylenebilir.

Katılımcıların UE derslerinin ne kadarını takip ettikleri durumlarına göre elde edilmiş olan verilerde sınıflar arası anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Verilere ayrıntılı bakıldığında UE derslerinin tümünün takibi açısından 1. sınıflar (% 24,2) ve 4. sınıflar arasında katılım oranı (% 53) açısından farklılık olduğu, bu oran farklılığının sınıf seviyesi yükseldikçe arttığı görülebilmektedir. Aynı şekilde UE derslerinin bir kısmının takibi açısından 1. sınıflar (% 41,9) ve 4. sınıflar arasında katılım oranı (% 12,1) açısından farklılık olduğu, bu oran farklılığının sınıf seviyesi yükseldikçe düştüğü görülebilmektedir. Bu farklılığın UE veya yüz yüze eğitim durumlarına bakılmaksızın öğrencilerin eğitim aldıkları okulların eğitim faaliyetlerinin sürdürülme düzenine ve öğrencilik sorumluluklarına alışmış olma deneyimlerine sahip olmalarından; daha alt sınıflardaki sınıf seviyelerinde olan öğrenciler açısından bakıldığında ise üst sınıf seviyelerindeki öğrencilerin tam tersine özelliklerde olmuş olmalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Buluk ve Eşitti' nin (2020, s.293-294) araştırmasında lisans öğrencilerinin büyük çoğunluğu tarafından (yaklaşık %86'sının) UE derslerinin takip edebildiği belirlenmiştir. Bu oranın oluşmasında lisans seviyesindeki gençlerin internet ve mobil teknolojik cihazları etkin kullanmaları ve hayatlarında sıklıkla yer veriyor olmalarının etkisi olduğu düşünülmektedir. Ayrıca katılımcı öğrenciler UE derslerinde kullanılan bilgisayar ve diğer teknolojik donanım eksikliklerini, yoğunluk nedeniyle yaşanan sık sık internet kesintilerini, çeşitli ailevi sorunların yaşanmasını ve benzeri diğer durumları UE derslerinin takibini etkileyen engeller olarak ifade etmişlerdir. Serçemeli ve Kurnaz'ın (2020, s.45) araştırmalarında farklı bölümlerde eğitim gören katılımcı lisans öğrencilerinin büyük çoğunluğu UE derslerini her gün takip ettikleri ve yine çoğunluğu da iki gün de bir takip ettiklerini belirtmişlerdir.

UE derslerinin katılımcılar tarafından faydalı olduğu ifadesine katılma durumları ile cinsiyet, çağlı alanları ve sınıf seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. UE tüm yükseköğretim kurumlarında eğitim alan lisans öğrencileri için mecburi ve hızlı verilmiş bir kararlar eğitim yöntemi olarak uygulanmaya başlamıştır. Bu hızlı geçiş sürecinde öğrenciler UE' nin kapsamı, nasıl uygulanacağı, hedef ve beklentilerinin ne olacağı, derslerin niteliklerine göre farklılıklar gösterip

göstermeyeceği gibi konularda sadece buldukları üniversitelerin web sitelerindeki açıklamalar yoluyla bilgiler alabilmişlerdir. Üniversitelerde neredeyse son on yıldır bazı dersler bölüm ve alan fark etmeksizin UE yoluyla verilmektedir. Yükseköğretim kurumlarının üst sınıflarında bulunan ve bu araştırmada da katılımcı olmuş olan lisans 2, 3 ve 4. sınıflarda eğitim alan öğrencilerin hazırlık ve 1. sınıf gibi alt sınıflara nazaran UE yoluyla daha fazla sayıda dersler almış olmalarına rağmen alt sınıflarla aralarında UE derslerinin olumlu veya olumsuz yönde farklılık oluşmamış olması dikkat çekici bir sonuç olarak görülebilir. Bulgunun bu şekilde oluşmasında, UE' nin acil olarak uygulamalı ders yada teorik ders olması fark etmeksizin tüm derslerde kullanılmaya başlanmış olmasının, öğrencilere gerekli açıklamaların yeterli şekilde yapılamamış-yapılmamış olmasının, mevcut açıklamaların ise UE hakkında alt sınıflara göre daha deneyimli olan üst sınıflarda bile etkili olamamasının, UE' in tüm sınıflar tarafından faydalı görülmemesine neden olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Bu bulgu ile aynı doğrultuda Karadağ ve Yücel'in (2020, s.188-189); Kıralı ve Alcı'nın (2016, s.70); Buluk ve Eşitti' nin (2020, s.291); Yalman'ın (2013, s.1395) ve Gündüz'ün (2013, s.48) araştırmalarında katılımcıların UE memnuniyetleri ve ilgileri ile cinsiyet ve sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Birişçi' nin (2013, s.31) araştırmasında katılımcı lisans öğrencilerinin cinsiyetleri ile UE' e ilişkin tutumlarının anlamı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ateş ve Altun' un (2008, s.136) çalışmasında katılımcı üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri ve sınıf seviyeleri ile UE dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Gündüz'ün (2013, s.50-51) Sınıf seviyeleri ile UE algıları arasında ise anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu araştırmada 1. sınıftaki katılımcıların 2. ve 4. sınıftaki katılımcılardan; 3. sınıftaki katılımcıların 4. sınıftaki katılımcılardan; 3. sınıftaki katılımcıların 2. sınıftaki katılımcılardan daha düşük UE algılarının olduğu tespit edilmiştir. Öztaş ve Kılıç'ın (2017, s.283) çalışmasında katılımcı üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri ile UE dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Erkek katılımcılar daha yüksek olumlu tutum içerisinde olmuşlardır.

Katılımcıların kısıtlama süreçlerindeki ekonomik durumlarına bağlı olarak UE derslerine olan konsantrasyonları ile cinsiyet değişkeni ve sınıf seviyeleri arasında anlamlı farklılık olmadığı, çalgı alanları ile anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada katılımcılara ekonomik sorunlarının var olup olmadığı sorulmuş ve katılımcıların % 53,9'u var olduğunu belirtmiştir.

Tablo 10'da görülebileceği üzere şan/ses alanındaki katılımcıların yaklaşık olarak yarı yarıya evet-hayır oranları çıkmışken çalgı alanındaki katılımcıların oranı (Evet: % 62,8; hayır: % 37,2) dikkat çekicidir. Bu bulgudan da yola çıkarak çalgı alanındaki katılımcıların şan/ses alanındaki katılımcılara oranla ekonomik sıkıntıları ile eğitim faaliyetlerinin farkında olarak veya olmayarak daha fazla ilişkilendirdikleri, derslerine konsantrasyonlarını bilinçli veya bilinçsiz etkiledikleri söylenebilir.

Katılımcıların UE derslerinin faydasız olduğu görüşüne katılma durumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık bulunmamış fakat çalgı alanları ve sınıf seviyeleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yüzdelerik değerler incelendiğinde verilmiş olan ifadelerin arasında “UE’ in faydasız olduğu düşüncesine katılmıyorum” düşüncesinin Şan/Ses ve Çalgı alanları arasında katılım açısından farklılık gösterdiği tablo 12’de görülebilmektedir. Şan/ses alanındaki katılımcılar % 74 oranla “Sınıf ortamında öğrenci- öğretmen etkileşimi sağlanamadı” düşüncesinde yoğunlaşmışken, çalgı alanındaki katılımcılar çoğunlukla “Sınıf ortamında öğrenci öğretmen etkileşimi sağlanamadı” düşüncesine katılmış ve şan/ses öğrencilerine göre daha yüksek oranda “faydasız olduğu düşüncesine katılmıyorum” ifadesine katılmışlardır. Bu farklılığın Şan/Ses ve Çalgı alanlarına UE öncesi ve UE sırasında kullanılmakta olan birbirlerinden farklı eğitim-öğretim yöntem-tekniklerinin, UE sırasında çalıştıkları farklı öğretim elemanlarının ders işleyiş çeşitliğinin, şan-çalgı alanının kendilerine has öğretim farklılıklarının etkisi ile oluşmuş olabileceği düşünülmektedir.

Sınıflar açısından bakıldığında ise Lisans 1, 2 ve 3. sınıfların verilmiş olan diğer ifadelere oranla daha yüksek oranda “sınıf ortamında öğrenci-öğretmen etkileşimi sağlanamadı” görüşüne katıldıkları fakat lisans 4. sınıfın ise bu ifadeye daha az oranla katıldığı; UE derslerinin faydasız olduğu düşüncesine ise diğer sınıflardan fark edilir derecede fazla olarak % 30’ luk oranda katılmadıkları tespit edilmiştir. Lisans 4. sınıflar açısından bu farklılığın oluşmasında: katılımcıların kısıtlamalar sırasında kendilerine sunulan UE çalışmalarına olumlu tutum ve yaklaşımlar içinde olarak eğitim faaliyetlerine katılmış ve değerlendirmiş olmalarının etkisi olabileceği düşünülmektedir.

Gündüz’ ün (2013: 48) yaptığı araştırmada katılımcı öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre UE algıları arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Yine aynı araştırmada katılımcı öğretmen adaylarının sınıf değişkeni açısından UE algılarının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Algı ortalama puanları birbirlerine yakın olmakla birlikte çoktan aza doğru: Lisans 2-4-3-1 olarak sıralandığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların kısıtlama süreçlerinde profesyonel psikolojik destek alma durumları ile cinsiyet, çalgı alanı ve sınıf seviyeleri arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların çoğunluğu profesyonel psikolojik destek almaya gerek duymamış ve almamış olduklarını belirtmişlerdir. Bu çalışmada profesyonel psikolojik destek alma değişkeni, cinsiyet-sınıf seviyesi ve çalgı alanından bağımsız bir değişken olarak yerini almıştır. Konu ile ilgili daha fazla sayıda katılımcıyla yapılacak olan araştırmalarda psikolojik destek alma durumunun eğitim faaliyetleri ve farklı bireysel değişkenlerle bağlantısına ilişkin ayrıntılandırılabilir ve ilişkilendirilebilecek bulgulara ulaşılması mümkün olabilir.

Katılımcıların kısıtlama süreçlerindeki eğitim tercihleri ile çalgı alanları ve sınıf seviyeleri arasında anlamlı farklılık olduğu ve cinsiyet değişkenine ilişkin anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Tablo 14’ e bakıldığında UE’ yi seçme ortalamalarının sınıf seviyesi yükseldikçe doğru

orantılı olarak yükseldiği, lisans 1. sınıf ile 2., 3. ve 4. sınıflar arasında artan değerlerde farklılığın olduğu görülebilmektedir. Tabloya göre aynı farklılık bu durumun tersi için de geçerlidir.

Öğrenciler, eğitim almaya başladıkları andan itibaren aldıkları her farklı ders ve farklı öğretim elemanları ile çalışmalarını neticesinde birikim edinmekte ve bu birikimleri tecrübeye dönüştürmektedirler. İlerledikleri sınıfların seviyeleri sayesinde eğitim faaliyetlerinde her açıdan seçimlerini yönlendirmekte, eğitim-öğretim çalışmalarının kendi düşünceleri çerçevesinde karşılaştırmalar yaparak değerlendirebilmekte, UE ile veya yüz yüze olmasına bakılmaksızın kendilerine sunulan derslerden elde etmeleri gereken kazanımları nasıl sağlayabileceklerine ilişkin deneyimlerini beklenen seviyede kullanabilmektedirler. Bu tür bireysel kararların mevcut olması ile birlikte katılımcıların çalgı alanları-sınıf seviyeleri gibi değişkenlerine bağlı ortaya çıkabilecek anlamlı farklılıkların beklenebilecek bir durum olduğu söylenebilir.

Yine tablo 14'te Şan/Ses alanında eğitim alan öğrencilerin çalgı alanındaki öğrencilere nazaran büyük çoğunluğunun (%78) yüz yüze eğitimi tercih ettikleri görülmektedir. Bu farklılığın nedeni olarak ise eğitim türleri açısından incelendiğinde şan/ses eğitiminde insan sesinin sunduğu imkanların özelliğinden dolayı derslerin neredeyse tamamının soyutlama ve imajinasyona yönelik bir yetenek geliştirme eğitimine dayanması, çalgı eğitiminde ise somut bir materyalin sunduğu olanakların avantaj sağlaması göz önünde bulundurulursa; UE' nin sanal eğitim ortamında şan/ses eğitiminin sürdürülmesinin güçlükler yaratması olduğu gösterilebilir. Çalgı eğitiminin şan/ses eğitimine nazaran UE ile sürdürülmesinin biraz daha olanaklı olduğu varsayımından yola çıkarak; çalgı alanındaki öğrencilerin UE' yi tercih ettikleri düşünülmektedir. Aktaş ve diğerleri (2020, s.6) tarafından yapılmış olan araştırmada ise katılımcıların cinsiyetleri ile eğitim tercihleri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Öneriler

Kurumsal eğitim-öğretim devlet politikaları ile belirlenen bir süreçtir. Olağanüstü bir durum olarak dünya genelinde ansızın yaşanan Covid-19 pandemi sürecinde de eğitim-öğretim, devlete bağlı milli eğitim otoriteleri tarafından sağlıklı ve yeterli şekilde UE uygulamalarıyla yürütülebilmelidir. Özellikle UE' nin amaçlarına ulaşabilmesinde ilk adım ve zorunluluk olan gerekli internet altyapısı ve gerekli teknolojik araçların tüm öğrencilerde var olup olmadığının kontrolü de devlete bağlı milli eğitim otoritelerinin önemli görevlerinden birisi olarak kabul edilebilir. Bu bağlamda öğrencilerin maddi yetersizlikleri nedeniyle oluşmuş olan eksikliklerin ve yetersizliklerin ilgili yükseköğretim kurulları tarafından görüşülüp, çeşitli bütçelerle ilişkilendirilerek temin edilmesinin ve bu sayede UE' nin tüm öğrenciler açısından eşit şartlarla sürdürülmesi imkanının yaratılarak, destek çalışmalarının sağlanmasında olumlu sonuçların elde edilebileceği düşünülmektedir. Eksikliklerin tespit edilmesi ve tamamlanması zaman alacağından, gerekli çalışmaların ivedilikle başlatılması uygun olabilecektir. İyimser bir yaklaşımla bakıldığında Covid-19 sürecinin bitmesinden sonra muhtemel bu tür ani,

olumsuz ve zorlu etkenlerle karşılaşılması halinde önceden hazır bulunmanın eğitim kurumlarına, idari birimlere, eğitimcilere, eğitim alanlarına ve ülkenin mesleki yaşam ve refah seviyesine olumlu katkılar sağlanabileceği düşünülmektedir.

Güncel eğitim-öğretim hayatın temel gereksinimi olma özelliğinden dolayı UE' nin araştırılmasına ve geliştirme çalışmalarına devam edilecektir. Bu bağlamda yükseköğretim kurumları bölümlerinde verilen derslerin gerektiğinde UE ile verilebilmesi için materyallerinin, ders sunumlarının hazırlanması; UE' nin verilebileceği yeterli teknolojik aygıtlarla donatılmış ve internet bağlantısı olan profesyonel laboratuvar, derslik ve ofis gibi ortamların kurulup kullanıma hazır halde bekletilmesi; hatta bazı bölümlerin ve fakültelerin UE bölümü ve fakültesi isimleri ile yenilenerek veya yeniden açılarak UE' in maksadına ve hedeflerine çok daha uygun şekilde yapılabilmesi için çalışmalar yapılabilir. Bu tür uygulama ve ortamların öğrenci-öğretmen etkileşimini yeterince sağlayabilecek özelliklerde olmasına özen gösterilmelidir.

UE' nin sağlıklı uygulamalarla yapılması için yükseköğretim kurumlarının Hangout, Zoom, Teams ve benzeri mobil ve yerleşik uygulamaları lisanslı üyeliklerle edinmesi, kurumundaki tüm öğrenci ve öğretim elemanlarına kullanıcı hesaplarını sağlaması gerekmektedir. Bu uygulamaların ayrıntılarıyla kullanılabilmesi için öğretim elemanları ve öğrenciler için uygun ortam ve zamanlarda yüz yüze hizmet içi eğitimler ve seminerlere ihtiyaç vardır. Ayrıca eğitici videoların, görsellerin hazırlanması gerekmektedir. Bu tür uygulama programlarının ve faaliyetlerinin işlevselliğinin ve uygunluğunun tespit edilmesi için eğitim dönemleri sonunda öğretim elemanları ve öğrencilerin çeşitli ölçme araçları ile görüşlerinin alınması ve gerekli tespitlerin görüşülerek eksikliklerin tamamlanması ve hataların düzeltilmesi için çalışmaların yapılmasında önemli faydalar sağlanabilecektir.

Ülkemizdeki tüm yükseköğretim kurumlarındaki öğrencilerin ve öğretim elemanlarının teknolojik aygıt ve bağlantı yetersizliklerini çözdükten sonra bu alanda kendi kurumsal faaliyetleri doğrultusunda UE faaliyetlerinin kapsam olarak çerçevesinin çizilmesi, UE hedef, kural ve çalışmalarının ayrıntılı olarak sunulduğu yönetmelik ve yönergelerin var olanlarının sıklıkla güncellenmesi, henüz yapılmamış olanların bir an evvel hazırlanması ve gerekli platformlarda duyurulması gerekmektedir.

Covid-19 salgını bireylerin beden sağlığını etkilediği kadar sosyal hayatında da olumsuz etkiler oluşturduğundan psikolojik açıdan derin izler bırakabilmektedir. Bu nedenle Covid-19'a karşı psikolojinin korunması ve desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır (Aslan, 2020, s.52). Virüsün sebep olduğu can kayıpları ve sağlığa verdiği zarar nedeniyle bireylerin psikolojik olarak olumsuz etkilenebilme ihtimalleri de yükselebilmektedir. Kısıtlama-sokağa çıkma yasakları ve virüs nedeniyle kısıtlama zamanları dışında bile profesyonel destek alabilmek için bireyler buldukları ortamlardan dışarıya çıkamayabilmektedirler. Çıkma şansları olsa dahi bireylerin hepsinin profesyonel psikolojik

destek alma şansları olmayabilir. Geçici olan pandemi süreçlerinin olası olumsuz psikolojik etkilerinin yaşanmasının azaltılması ve var olanların sağlıklı yardımla çözülebilmesi için sadece öğrenci ve öğretim elemanlarına değil her yaştaki ve meslek grubundaki bireylere devlet tarafından kontrollü profesyonel psikolojik destek programları radyo, televizyon ve çeşitli sosyal medya uygulamalarında sunulmalıdır. Bu tür destek programlarında sanat, kültür ve müzik alanlarının çeşitli öğelerinden yararlanarak insanların olumsuz süreçleri nasıl olumlu kazanımlara çevirebilecekleri anlatılmış olabilecektir.

Ekonomik yetersizlikler bireylerin kısıtlama süreçlerinde yaşayabilmiş veya yaşayabilecekleri psikolojik olumsuz durumların körükleyicisi olarak kötü durumlar meydana getirebilmiş veya getirebilecek yapıda olabilir. Bu açıdan pandemi süreci devam ettiği sürece maddi yetersizlikleri olan ailelerin ilgili devlet kurumları tarafından tespit edilerek gerekli maddi yardımların yapılması sayesinde meydana gelebilecek olumsuz psikolojik etki risklerinin azaltılabileceği, ortadan kaldırılabileceği, yaşanmış olan olumsuz psikolojik deneyimlerin etkisizleştirilmesine imkanlar sunulabileceği düşünülmektedir.

ENGLISH VERSION

Introduction

Educational activities can be defined as practices which are shaped according to the needs of the time, professional goals, needs, interests, ages of individuals and education policies of countries in the areas of physical, social, emotional, academic, cultural, artistic, mental and many other development areas of individuals. Educational activities are planned-programmed and carried out according to specific calendars. Individuals who can progress healthily and sufficiently in the specified development areas, climb the professional career steps they have planned by updating their experiences in line with their own goals with every knowledge they gain. Individuals progress in the field they choose according to their personal development desires. Art education is one of the many fields of science and education that individuals can choose for their professional development or personal development.

Art education is a particular discipline that provides the balanced development of the mind and emotions (Bilirdönmez and Karabulut, 2016, p.344). Art education is divided into many sub-disciplines in itself. In order to advance in music education, which is one of these sub-disciplines, individuals who want to become artists or educators try to improve their unique special talents in artistic, personal development and professional aspects with the music lessons they take. According to Uçan (2005, p.8), music education can be defined as follows: the process that includes the individual's acquisition of certain musical behaviours that are deliberately included in his own life and creating and developing certain changes in his musical behaviours.

Many art schools in the world have different structures and processes and provide education. Different educational approaches are applied in these schools. Each country has schools shaped by its art-music education policies, modern and/or traditional understandings. Music education in our country is provided in schools with different missions and visions such as conservatories, faculties of education, faculties of fine arts, and faculties of performing arts. Individuals receiving music education in these institutions gain different gains according to the quality and quantity of the courses. Music lessons, which can be evaluated in different dimensions in terms of applied and theoretical features, are aimed at training different development areas of individuals. In music

education, as in many other fields of science, lessons are taught face-to-face and collectively in a classical manner. However, with the developing technology, the internet network and its power are getting stronger and widespread making life easier, thus different applications have started to be preferred. The application called distance education (DE), which can enable the existing classrooms to be used more economically, educators to work more functionally and practically and students to access education more easily, has been preferred especially for the last decade.

With the development of technology, the concept of education has gained a different dimension and technology has become an indispensable element of education. With the use of internet technology in education, the concept of "DE" emerged (Özbay, 2015, p.376). The world's largest communication network is the Internet, formed by the interconnection of many private and official workplaces and organizations, millions of computers in many countries of the world, through cables, telephone lines and satellites. Thanks to the use of the Internet for educational purposes, access to information has become more accessible, providing multiple data and rich communication opportunities. In this way, the concept of "teaching with the Internet" was formed, and students' learning habits and experiences were enriched by a new model (Can, 2004, p.3). Distance learning is also known as DE, e-learning and online learning. It incorporates various technologies to facilitate the physical separation of teachers and students, and student-teacher and student-student communication (britannica.com). The aim of DE is to remove the factors that cause the disruption of education such as time and geographical barriers and provide education and training opportunities to people with systems that can contribute to human education according to the developing technology (Özbay, 2015, p.378). The reason why DE was adopted by countries and seen as an investment for the future was the inadequacy of physical and material conditions. Through DE, students and teachers can come together even if they are in different places (Kırık, 2014, p.75-85).

It is expected that educational institutions and trainers at every stage of education continue their educational activities in a planned and programmed manner. However, in some exceptional cases, education and training activities may not continue as expected and may be stopped and suspended with sudden changes. Sometimes it can also be stopped for an uncertain time. Experiencing epidemics in the region, city and country or all over the world where the training is held can be an example of such situations. With the help of technology and the Internet, social media tools or mobile phone applications that provide group-to-one-to-one virtual conversations, computer programs, etc., education can be sustained. With its decision on March 11-12, the World Health Organization defined Covid-19 as an epidemic and declared a worldwide pandemic. After this decision, DE activities and the necessity of technology-internet in education came to the fore as the most popular topics. According to Kurnaz and Serçemeli (2020, p.264), life has come to a standstill in many parts of the world due to Covid-19, but there has been rapid development in the use of different methods and practices to keep up with this new world order.

Until the second week of March in the spring semester of the 2019-2020 academic year, face-to-face and DE education continued as usual in higher education institutions in our country. However, after the first diagnosis of Covid-19 was given in our country, education in all higher education institutions had to be suspended for three weeks as of March 16, 2020 due to Covid-19, an unusual sudden infectious disease. These three-weeks was later extended. The purpose and reason for the interruption of education at all levels in our country were to prevent the spread of the Covid-19 pandemic, the infectious characteristics of which are not yet clearly known.

The human factor is the most significant factor in increasing the spread of the virus during pandemic periods. Countries have tried to take measures in various ways (Genç and Akyürek, 2020, p.50). With the Covid-19 virus spreading from country to country and threatening the world, home quarantine, national and international travel bans and curfews have been declared by states or local governments. With the suspension of physical (face-to-face) education in all countries after the Covid-19 epidemic, online education (distance) has gained importance and has been put into practice. Online-distance education, which has become the only solution for the continuation of education worldwide, has been continued with the states' approval and efforts to develop this system (Telli Yamamoto and Altun, 2020, pp.25-26). DE, which has been implemented by universities in our country, has been continued with online synchronous methods, offline asynchronous methods, and some with mixed methods (Kurnaz and Serçemeli, 2020, p.265-266).

In this study, determining the opinions of the music department, undergraduate students who continued their music education in their colleges and faculties with DE lessons were accepted as the main research problem. The participants were tested based on their gender, instrument field and grade level in connection with the following situations: whether they found DE efficient; whether they followed DE lessons and how much of the lessons they attended; whether their economic status affected their concentration in DE lessons; and whether they received professional psychological support during restriction periods. Determining the opinions and gains of undergraduate students in different music departments in universities across our country during the COVID-19 restriction period about the efficiency of DE lessons and offering suggestions regarding the findings were determined as the study's aim.

This research, which presents the developments in music education within the framework of the limitations of these developments, is important because it reveals the current situation. It is aimed to determine the opinions of undergraduate students studying in music departments of different types of higher education institutions in our country regarding the distance education studies in the COVID-19 restriction processes, to present suggestions regarding the findings and to present an up-to-date source to the literature.

Methodology

Research Model

With the descriptive scanning model used in the research, various demographic characteristics and data related to the problem were obtained.

Participants

The research population is university students studying music at the undergraduate level and in various school types in Turkey. The group consisted of 284 undergraduate students who were from different grade levels and school types and participated in the research on a voluntary basis.

Data Collection Tool

The study data were obtained with the survey entitled 'Opinions of undergraduate students who receive music education on DE and quarantine processes' prepared by the researchers. The Google form was sent to the participants and the data were collected with the saved responses. Questionnaire method was used as data collection tool. In the preparation phase of the questionnaire, the literature on the subject was first scanned. Music education undergraduate programs belonging to different school types, which are thought to impact the preparation of the survey questions, the achievements of these programs, and the possibilities of maintaining the curricula with UE were taken into account. The questions were prepared with these considerations. The prepared questions were examined by three lecturers working in the field of music. After the examinations, necessary changes were made in line with the opinions and suggestions of the experts, and the content validity phase of the form was completed. Some of the questions in the questionnaire were prepared to obtain demographic data. The remaining questions were all multiple-choice questions with only one option for some, and more than one option for others.

Analysis of Data

The obtained data were tested through the SPSS programme. The Pearson, Yates or Fisher-Freeman-Halton Kay-Square Tests, which are non-parametric statistic, was applied to determine whether the values show a significant difference after testing of variables chosen in the studies. Furthermore, some of the findings were shown with percentage-frequency values. In all statistical analyses in the study, results with a P value below 0.05 were considered statistically significant.

In terms of the tested variables in the study, the number of participants differs. During the tests for gender and branch variables, data obtained from all 284 participants were used. However, during the test on the grade variable, 12 participants who were studying in the primary grade were not included in the test; that is, the data of 272 participants were used. This is because the preparatory grade is only available in conservatories and not in other higher education institutions.

Ethical Permission for the Research

This study abided by all rules stated in the 'Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directives'. None of the actions stated under the heading 'Actions Contravening Scientific Research and Publication Ethics' in the second section of the directive occurred.

Ethics committee permission:

Name of the committee that made the ethical evaluation = T. C. Zonguldak Bülent Ecevit University Human Research Ethics Committee

Date of ethical evaluation decision = 27/07/2020

Ethics committee evaluation document number = 838

Findings

In this section, the demographic information obtained in the study and the findings achieved as a result of testing the variables examined are included.

Table 1. *Distribution of participants according to their sex, instruments played, and educational preferences within restrictions*

Sex	n	%	Field	The Choice of Education Within Restrictions.				
				n	%	n	%	n
Male	103	36.3	Vocal training/Voice	50	17.6	Distance education	121	42.6
Female	181	63.7	Instrument	234	82.4	Face-to-face education	163	57.4
Total	284	100.0	Total	284	100.0	Total	284	100.0

It is obvious in Table 1 that the majority of the participants are female students, the vast majority of them have got training to specialize in the instruments played. Also, 57.4% prefer face-to-face education within restrictions.

Table 2. *Distribution of participants regarding their attendance status in distance education courses through Zoom/Hangout/Teams applications and taking it by universities' online education system*

Attendance status in Online Education Courses	n	%	Taking online education courses through Zoom/Hangout/Teams.			Taking online education courses by university's online education system.		
			n	%	n	%	n	%
Yes	261	91.9	No	217	76.4	No	42	14.8
No	23	8.1	Yes	67	23.6	Yes	242	85.2
Total	284	100.0	Total	284	100.0	Total	284	100.0

In Table 2, it is clear that the vast majority of the participants attend online education courses. However, these courses are mostly not taught to students by the applications such as Zoom/ Hangout/

Teams, the majority of online education courses are taken by the systems connected to online education centers of universities.

Table 3. *Distribution of participants related to online education course presentations (PowerPoint), lecture notes and synchronous on-camera*

Teaching online education courses thorough Powerpoint and lecture lessons	n	%	Teaching online education courses synchronous on-camera	n	%
No	83	29.2	No	108	38.0
Yes	201	70.8	Yes	176	62.0
Total	284	100	Total	284	100

It can be seen in Table 3 that online education courses taken by the participants were mostly taught through PowerPoint and lecture notes materials and 62% of them took their courses synchronously in front of the camera.

Table 4. *The distribution of participants according to their class level, status of getting psychological support within restrictions, and age*

Class Level	n	%	Psychological Support During Covid 19 Restrictions;	n	%	Age	Total	%
Prep Class	12	4.2	I felt the need to get professional support and I did.	4	1.4	18	18	6.3
1st grade	62	21.8	I felt the need to get professional support and I did not.	27	9.5	19	31	10.9
2nd grade	74	26.1	I felt the need to get professional support and I could not.	44	15.5	20	42	14.8
3rd grade	70	24.6	I didn't need to get professional support and I did not.	209	73.6	21	57	20.1
4th grade	66	23.2	Total	284	100.0	22	53	18.7
Total	284	100				23	32	11.3
						24	11	3.9
						25	12	4.2
						26	28	9.9
						years and older		
						Total	284	100

The participants, except for the prep class (vocational prep class education is provided in some departments of conservatories), participated in the research mostly in equal proportion. Within restrictions, 73.6% of the participants indicated that they did not need professional psychological support and did not. In addition, it can be observed in Table 4 that the participants are mostly in the age range of 20 to 22 years old.

Table 5. *Distribution of participants according to their status of being with their instruments within restrictions and their psychological and economic effect of Covid-19 news*

The Status of Being with Their Instruments	n	%	Psychological Effect of Covid-19 News	n	%	The Situation of Economic Hardship at the Place of Residence Within Restrictions		
						n	%	
Yes	155	54.6	Positive	32	11.3	Yes	153	53.9
No	129	45.4	Negative	252	88.7	No	131	46.1
Total	284	100.0	Total	284	100.0	Total	284	100.0

In Table 5, it can be stated that 54.6% of the participants have their instruments with them where they reside within restrictions, the vast majority are psychologically affected by the Covid-19 news, and 53.9% have economic difficulties during this process.

Table 6. *Distribution of participants according to the features of the courses they took with online education and the distribution regarding which technological devices they followed online education courses with.*

Courses Taken with Online Education	n	%	With which technological devices the online courses are followed by the participants	n	%
Applied course	5	1.8	Computer	161	56.7
Both	181	63.7	Tablet	5	1.8
Total	284	100.0	Total	284	100.0

It can be seen in Table 6 that the participants stated that 63.7% of the courses they took with online education had both theoretical and applied courses including that they mostly followed the online courses by computer and phone.

Table 7. Distribution of participants according to their views on how frequently they follow online education courses and the usefulness and uselessness of these.

	How Frequently of Online Education Courses are Followed		I Believe That Online Education Is Useful Because:		I Believe That Online Education Is Useless Because:			
	Total	%	Total	%	Total	%		
All	99	34.9	We don't have to go to school anymore	28	9.9	Student-teacher interaction in the classroom environment could not be achieved	156	54.9
Most of Them	99	34.9	Our compulsory attendance in the classroom environment is removed	26	9.2	Teacher-oriented training was conducted	31	10.9
Some Part of them	85	29.9	The courses uploaded to the system offer useful information	48	16.9	I can't ask my questions about the information provided	14	4.9
None of them	1	0.4	I disagree with this idea	182	64.1	I disagree with this idea	83	29.2
Total	284	100.0	Total	284	100.0	Total	284	100.0

In Table 7, it can be stated that the participants followed online education courses equally, all and most of them; 64.1% disagreed with the idea that online education was beneficial and 54.9% united in the idea that student-teacher interaction in the classroom could not be achieved in online education activities.

Table 8. Comparison of the follow-up status of the courses conducted with online education of the participants according to sex, instrument played, and class

	Male	Female	Total	p			
Yes	90 (87.4%)	171 (94.5%)	261 (91.9%)	0.060			
No	13 (12.6%)	10 (5.5%)	23 (8.1%)				
	Vocal training/ Voice	Instrument	Total	p			
Yes	46 (92%)	215 (91.9%)	261 (91.9%)	1.000			
No	4 (8%)	19 (8.1%)	23 (8.1%)				
	1st grade	2nd grade	3rd grade	4th grade	Total	p	
Yes	59 (95.2%)	60 (81.1%)	67 (95.7%)	64 (97%)	250 (91.9%)	0.001	
No	3 (4.8%)	14 (18.9%)	3 (4.3%)	2 (3%)	22 (8.1%)		

The status of following online education courses according to sex and instrument played does not show a statistically significant difference. (p values of 0.060 and 1.000, respectively). However, there is a statistically significant difference between the classes following online education courses (p=0.001). While the participation rate is between 95% and 97% in the 1st, 3rd, and 4th grades, it is seen that it remains at 81.1% in the 2nd grade.

Table 9. Comparison of the follow-up rates of the courses given by the participants with online education according to sex, instrument played, and class level

	Male	Female	Total	p		
All of them	35 (34%)	64 (35.4%)	99 (34.9)	0.721		
Most of them	36 (35%)	63 (34.8%)	99 (34.9)			
Some part of them	31 (30.1%)	54 (29.8%)	85 (29.9)			
None of them	1 (1%)	0	1 (0.4%)			
	Vocal training/Voice	Instrument	Total	p		
All of them	15 (30%)	84 (35.9%)	99 (34.9%)	0.686		
Most of them	20 (40%)	79 (33.8%)	99 (34.9%)			
Some part of them	15 (30%)	70 (29.9%)	85 (29.9%)			
None of them	0	1 (0.4%)	1 (0.4%)			
	1st grade	2nd grade	3rd grade	4th grade	Total	p
All of them	15 (24.2%)	20 (27%)	23 (32.9%)	35 (53%)	93 (34.1%)	0.003
Most of them	21 (33.9%)	25 (33.8%)	27 (38.6%)	23 (34.8%)	96 (35.2%)	
Some part of them	26 (41.9%)	29 (39.2%)	19 (27.1%)	8 (12.1%)	82 (% 30.1)	
None of them	0	0	1 (1.4%)	0	1 (0.6%)	

The status of how frequently online education courses are followed according to sex and instrument played does not show a statistically significant distinction (p values of 0.721 and 0.686, respectively). However, there is a statistically significant difference between the classes how frequently online education courses were followed (p=0.003). When the data are examined, it is seen that the rate of follow-up in most and all of online education courses for the 3rd and 4th grades is higher than in the 1st and 2nd grades. (3rd grade: 32.9% and 38.6%; 4th grade: 53% and 34.8%) are observed. It is stated that the rate of follow-up in some online education courses in 1st and 2nd grades is higher than in 4th grades.

Table 10. Comparison of the participants' economic conditions within restrictions by sex, instrument played, and class to affect their concentration in online education courses

	Male	Female	Total	p		
Yes	48 (46.6%)	66 (36.5%)	114 (40.1%)	0.094		
No	55 (53.4%)	115 (63.5%)	170 (59.9%)			
	Vocal training/Voice	Instrument	Total	p		
Yes	27 (54%)	87 (37.2%)	114 (40.1%)	0.041		
No	23 (46%)	147 (62.8%)	170 (59.9%)			
	1st grade	2nd grade	3rd grade	4th grade	Total	p
Yes	25 (40.3%)	27 (36.5%)	33 (47.1%)	24 (36.4%)	109 (40%)	0.525
No	37 (59.7%)	47 (63.5%)	37 (52.9%)	42 (63.6%)	163 (60%)	

According to sex and class level, the economic condition of the participants within restrictions does not show a statistically significant variation in affecting their concentration in online education courses (p values of 0.094 and 0.041, respectively). Yet, there is a statistically remarkable difference among the instruments played in terms of the participants' economic condition within restrictions on

their concentration on distance education courses ($P= 0,525$). Based on the data, it is seen that in vocal training/voice and instrument played, the vocal training/voice group that said "yes" to the economic conditions of the participants within restrictions affected their concentration in online education courses was at the rate of 54%, while the instrument played was at 37.2%; 46% of the vocal training/voice group and 62.8% of the instrument group said "no" to the same question.

Table 11. Comparison of participants' opinions about the usefulness of the courses they take with online education according to sex, instrument played, and class level

	Male	Female	Total	p		
We don't have to go to school anymore.	12 (11.7%)	16 (8.8.%)	28 (9.9%)	0.468		
Our compulsory attendance in the classroom environment is removed.	6 (5.8%)	20 (11%)	26 (9.2%)			
Courses uploaded to the system offer useful information.	18 (17.5%)	30 (16.6%)	48 (% 16.9)			
I disagree with this idea.	67 (65%)	115 (63.5%)	182 (64.1%)	0.054		
We don't have to go to school anymore.	2 (4%)	26 (11.1%)	28 (9.9%)			
Our compulsory attendance in the classroom environment is removed	5 (10%)	21 (9%)	26 (9.2%)			
Courses uploaded to the system offer useful information.	4 (8%)	44 (18.8%)	48 (% 16.9)	0.092		
I disagree with this idea.	39 (78%)	143 (61.1%)	182 (64.1%)			
We don't have to go to school anymore.	2 (3.2%)	5 (6.8%)	8 (11.4%)			
Our compulsory attendance in the classroom environment is removed.	4 (6.5%)	7 (9.5%)	7 (10%)	6 (9.1%)	24 (8.8%)	
Courses uploaded to the system offer useful information	9 (14.5%)	14 (18.9%)	10 (14.3%)	14 (21.2%)	47 (17.2%)	
I disagree with this idea.	47 (75.8%)	48 (64.9%)	45 (64.3%)	33 (50%)	173 (63.7%)	

The status of opinions that online education courses are helpful according to sex, instrument played, and class levels do not show a statistically significant distinctness (p values 0.468; 0.054 and 0.092, respectively).

Table 12. Comparison of participants' opinions about the uselessness of the courses they take with online education according to sex, instrument played, and class level

	Male	Female	Total	p		
Student-teacher interaction in the classroom environment could not be achieved.	53 (51.5%)	103 (56.9%)	156 (54.9%)			
Teacher-oriented training was conducted.	15 (14.6%)	16 (% 8,8)	31 (10.9%)	0.436		
I am unable to ask questions about the information presented.	4 (3.9%)	10 (5.5%)	14 (4.9%)			
I disagree with this idea.	31 (30.1%)	52 (28.7%)	83 (29.2%)			
	Vocal training/Voice	Instrument	Total	p		
Student-teacher interaction in the classroom environment could not be achieved.	37 (74%)	119 (50.9%)	156 (54.9%)			
Teacher-oriented training was conducted.	4 (8%)	27 (11.5%)	31 (10.9%)	0.027		
I am unable to ask questions about the information presented.	1 (2%)	13 (5.6%)	14 (4.9%)			
I disagree with this idea.	8 (16%)	75 (32.1%)	83 (29.2%)			
	1st grade	2nd grade	3rd grade	4th grade	Total	p
Student-teacher interaction in the classroom environment could not be achieved.	42 (67.7%)	45 (60.8%)	38 (54.3%)	23 (34.8%)	148 (54.4%)	
Teacher-oriented training was conducted.	10 (16.1%)	4 (5.4%)	7 (10%)	9 (13.6%)	30 (11%)	<0.001
I am unable to ask questions about the information presented.	1 (1.6%)	2 (2.7%)	5 (7.1%)	4 (6.1%)	12 (0.5%)	
I disagree with this idea.	9 (14.5%)	23 (31.1%)	20 (% 28.6)	30 (% 45.5)	82 (% 30.1)	

The status of the participants' opinions that online education courses are useless according to their sex does not display a statistically significant difference (p value 0.436). Yet, there is a statistically significant variation between instruments played and class levels in terms of opinions about the uselessness of online education courses (p values dec 0.027 and <0.001, respectively).

Analyzing the data in the table, it can be observed that, firstly, in terms of participation rates in the opinion of "Student-teacher interaction in the classroom environment could not be achieved" in instrument played, the vocal training/voice was at 74% and in instrument played at 50.9%, and "I do not agree with the statement that online education is useless" in terms of participation rates, the vocal training/voice area was at 16%. The instrument played was at 32.1%. When the class variable is examined, it is clear that while the opinion of "Student-teacher interaction in the classroom environment could not be achieved" participant rate in the 1st grade was at 67.7%, the same rate in the

4th grade was at 34.8% and in terms of the opinion of "I disagree this idea" participant rate in the 1st grade was at 14.5%, in the 4th grade was at 45.5%.

Table 13. Comparison of participants' psychological need for professional support within restrictions of Covid-19 according to sex, instrument played, and class

	Male	Female	Total	p		
I heard it and I got it.	0	4 (% 2.2)	4 (1.4%)	0.235		
I heard it, but I didn't get it.	8 (% 7.8)	19 (% 10.5)	27 (9.5%)			
I heard it, but I couldn't get it.	17 (% 16.5)	27 (% 14.9)	44 (15.5%)			
I didn't hear it and didn't get it.	78 (% 75.79)	131 (% 72.49)	209 (73.6%)			
	Vocal training/Voice	Instrument	Total	p		
I heard it and I got it.	3 (% 6)	1 (% 0.49)	4 (1.4%)	0.314		
I heard it, but I didn't get it.	4 (8%)	23 (9.8%)	27 (9.5%)			
I heard it, but I couldn't get it.	7 (14%)	37 (15.8%)	44 (15.5%)			
I didn't hear it and didn't get it.	36 (72%)	173 (73.9%)	209 (73.6%)			
	1st grade	2nd grade	3rd grade	4th grade	Total	p
I heard it and I got it.	0	1 (1.4%)	0	3 (4.5%)	4 (1.5%)	0.700
I heard it, but I didn't get it.	7 (11.3%)	5 (6.8%)	9 (12.9%)	4 (6.1%)	25 (9.2%)	
I heard it, but I couldn't get it.	12 (19.4%)	11 (14.9%)	7 (10%)	13 (19.7%)	43 (15.8%)	
I didn't hear it and didn't get it.	43 (64.9%)	57 (77%)	54 (77.1%)	46 (69.7%)	200 (73.5%)	

There is no statistically significant difference in the participants' psychological need for professional support within restrictions according to sex, instrument played, and class levels (p values of 0.235; 0.314 and 0.0700, respectively).

Table 14. Comparison of educational preferences of participants within restrictions according to sex, instrument played, and class

	Male	Female	Total	p		
Online Education	46 (38%)	75 (62%)	121 (42.6%)	0.597		
Face-to-face education at an appropriate date	57 (35%)	106 (65%)	163 (57.3%)			
	Vocal training/Voice	Instrument	Total	p		
Online Education	11 (22%)	110 (47%)	121 (42.6%)	0.001		
Face-to-face education at an appropriate date	39 (78%)	124 (53%)	163 (57.4%)			
	1stgrade	2nd grade	3rd grade	4th grade	Total	p
Online Education	16 (25.8%)	31 (41.9%)	34 (48.6%)	39 (59.1%)	120 (44.1%)	0.002
Face-to-face education at an appropriate date	46 (74.2%)	43 (58.1%)	36 (51.4%)	27 (40.9%)	152 (55.9%)	

According to the sex, the educational preferences of the participants within restrictions did not show a statistically significant distinction (p= 0.597). However, there is a statistically significant difference between the instrument played and the class levels in educational preferences within

restrictions (p values dec 0.001 and 0.002, respectively). When the data in vocal training/voice and instrument played were examined, the proportion of participants in the vocal training /voice who preferred online education was 22%, the proportion who preferred face-to-face education on the appropriate date was 47%; when the class level was examined, the 1st who preferred online education. The class level was 74.2%, which is higher than the 4th grade, which again gave preference to online education. The class level was at 59.1%.

Table 15. *Distribution of the reasons why online education courses could not be followed by the participants (More than one option could be selected)*

The reason why the participants did not follow or could not follow online education	Total	%
My motivation was not enough for the lesson	107	37.7
I was not able to attend classes because I was psychologically negatively affected by this period	84	29.6
My internet connection was weak	74	26.1
My Internet package was not enough	65	22.9
The environment I am in has lost its relevance in order for me to be able to follow the lessons	54	19
I have responsibilities related to my siblings and family	48	16.9
I didn't follow it because I taught it was useless.	47	16.5
Chores and cleaning took a lot of my time	41	14.4
Other: I followed it because I consider online education unnecessary, needless assignments are given, and it is uncertain which profession we will choose in the future	39	15
The environment I am in is not suitable for me to follow distance education	37	13
There was no internet connection in place I resided	34	12
I didn't want to follow it	28	9.9
My computer/phone/tablet/instrument was broken	27	9.5
My phone model was not enough	24	8.5
I have not been adequately informed about the distance education system	18	6.3
As I started working at a job	2	0.7

According to Table 15, when the answers given by the participants about not being able to follow the distance education courses are listed from most to least; while the most marked answer was “I was not motivated enough to study” with 107 participants (37.7%), the least marked answer was “Because I started working at a job” with only 2 participants (0.7%).

Results and Discussion

It was determined that 57.4% of the participants would have preferred face-to-face training and 42.6% would have preferred DE if they had been asked during the restriction processes. The answers are given by 57.4% of the participants, who preferred face-to-face education might be because they may have believed that the courses they took with the DE method during the restriction processes did not offer sufficient opportunities for learning and success, or they may be bored with the restriction processes and the environment they are in, and miss their school where they were comfortably educated before, or the danger of the virus, which spreads with its easily contagious

aspect and can cause loss of life, may not be sufficiently understood or they may not take this situation into account enough, or they may be experiencing deficiencies in terms of technological devices and internet connection. The answers are given by 42.6% of the participants, who preferred face-to-face education might be because they prefer the comfort, practicality and similar satisfaction conditions that the environments they stay in during the restriction process offer them over the outside. However, those who have preferred face-to-face education may have the opposite opinion.

In the studies of Aktaş, Büyüktaş, Gülle, and Yıldız (2020, p.8), it is stated that the majority of participating undergraduate students said that they would not have preferred DE courses if there was no restriction during the pandemic. In Yalman's (2013, p.1395) study, it was stated that 76.5% of the participating undergraduate students said that they would still choose face-to-face education, even if they had DE options in the department they studied after the training they received with DE. In the research of Keskin and Özer Kaya (2020, p.59), it was stated that 84.4% of undergraduate students said that web-based DE was not as effective as face-to-face education, and 45.7% said that it could be an alternative to face-to-face education. In the study of Kırallı and Alıcı (2016, p.69) with undergraduate students studying in different departments, the most common answer regarding the DE was "Face-to-face interaction is necessary for the best quality education". It can be argued that these results are parallel to each other.

It was found that the vast majority of the participants (91.9%) followed DE courses and 8.1% did not follow DE courses. Reasons to follow DE are since they followed their lessons with the awareness of fulfilling their student duty as expected from them during the restriction period, or their home environments are suitable to follow the DE courses, or they had to follow the lessons due to the control and warnings of their family members, or there are a limited number of activities that can be done at home. Thus, they wanted to use their time most efficiently by giving full attention to the classes or having suitable equipment in terms of technological devices and internet connection. As the reason why 8.1% do not follow DE courses, in addition to the reasons opposite to those stated above, the reasons may include the fact that the technological equipment and equipment may be insufficient because family members other than himself/herself had to use the Internet and technological devices at home during the restriction period due to their work or studentship, or they may have had to work in a job for financial support or diversified reasons for the families of the participants.

Closely related to this finding, the participants stated the following reasons in the finding where the opinions of the participants about the reasons for not following DE courses were determined: "My motivation was not enough to teach, I couldn't go to the lessons because I was psychologically affected negatively during this period, my internet connection was not strong, my internet package was not enough, the environment I was in was not suitable for me to follow the lessons, I had siblings and family responsibilities, I did not follow because I thought it was not useful".

In this context, it can be said that the participants have justified reasons for not being able to follow the DE courses, depending on their living conditions.

Çetin, Çakıroğlu, Baymış, and Ekiz (2004, p. 144) supported the technological part of the finding in this way. Their views are as follows: In technologically advanced countries, it is now accepted that the real power lies in the educated human brain. For this reason, they have entered a new structuring process in order to benefit from technology in educational activities. To be among the developing countries with these developments, it is necessary to follow technological innovations closely and to use the possibilities of technology. Technological opportunities should be offered to individuals who want to access information. It is no longer possible to talk about education without technology, and technology without education.

76.4% of the participants stated that they did not take DE courses with programs such as Zoom/Hangout/Teams, and 23.6% stated that they took them with these applications. 85.2% of the participants stated that they took DE courses with their university's own DE system and 14.8% stated that they did not take it with this method. The reason for these rates is that at the beginning of the education announcement, higher education institutions first stopped the education and when they decided to start again quickly, the training of the theoretical courses was started and a certain majority of the applied courses were kept on hold. In these rapid transition processes, universities had to use the existing ones without strengthening the technological-informatics-internet networks. The lecturers thought that their lectures could be conducted with the facilities of their university's DE centres by using PowerPoint presentations and lecture notes. Applications such as Zoom/Hangout/Teams officially charge a license fee. These applications caught the instructors and students unprepared regarding usage experience, technical qualifications, insufficient internet connection power, the experience of conducting lessons over the synchronous / asynchronous DE system before the pandemic process, and lack of preparation.

70.8% of the participants stated that they did their DE lessons with PowerPoint and lecture notes, and 29.2% stated that they did not do it with such tools. It is thought that the instructors aim to visualize the information about the course with PowerPoint presentation. It is thought that the reasons for preferring to use the lecture notes are that the information about the course can be maintained in written form and that it allows students to repeat the course in the future and to be used in exam preparations. 62% of the participants stated that they did their DE lessons synchronously on the camera. On the other hand, 38% of the participants stated that they did not do the lessons synchronously. The reason for the remarkable rate of 38% is that the DE centres, which will provide services for the interruption of face-to-face education and for the lecturers who had to continue their courses with DE, are unprepared and inadequate for this sudden situation. They may have chosen to continue their lessons with presentations such as PowerPoint and lecture notes because their students

are insufficient to access and using technological devices and internet networks in order to make their lessons online (online-synchronously). In addition, related to this finding is the effect of habituation of only a tiny part of the instructors on learning styles and techniques such as course presentation and grades and continuation of lectures on the DE platform.

According to Ruippo (2003, p.7), music education will not be beneficial for students if it is to be pursued with a single method and tool. Teachers should be supported in terms of different learning styles and flexibility that can be used in music education. Sarı and Nayır (2020, p.965) stated some of the essential data about the education given during the pandemic period as follows: technological inadequacies, curriculum deficiencies, lack of access to technology, technological inadequacies of teachers and inequality in access to education. According to Demirel (2009, p.696), it is an important requirement to provide education on the use of information technologies to raise individuals who can meet the needs of the future at all educational levels in schools.

The view that these methods are found to be insufficient by the students regarding the continuation of the courses with presentations and lecture notes is also exemplified by the studies in the literature. In the research conducted by Karatepe, Küçükgençay, and Peker (2020, p.1267), undergraduate students stated that they prefer oral presentations, scanned lecture notes, digital writing and drawing programs to be used, videos and PowerPoint presentations in the conduct of DE courses (from the most preferred one to the least). In the study of Karadağ and Yücel (2020, p.186), 49% of the students found that the content and teaching materials used in DE did not match the purpose of the courses, and 53% of them were not satisfied with the originality of the content and teaching materials used in DE. Serçemeli and Kurnaz (2020, p.46) stated that, according to undergraduate students studying in different departments, DE courses should be supported with lecture notes from the instructor, offline video recordings, online courses and PDF, Word, PowerPoint presentations.

63.7% of the participants stated that they took both theoretical and practical courses in DE, 34.5% of the participants stated that they took only theoretical courses in DE, and only 1.8% of the participants took practical courses in DE. In our country, it has been decided to suspend face-to-face education within the scope of pandemic measures and restrictions and to continue education with DE by higher education institutions. Institutions have started training with the existing capacities of the DE infrastructure and information systems they have under current conditions. DE centres of universities were faced with the obligation to serve each department's courses at once. DE centres of universities have provided the facilities available for conducting the lessons of music education programs, where applied lessons are mainly given. Instructors were able to do the courses that were deemed appropriate to be done with DE. These decisions have changed from institution to institution,

from department to department, according to the views of the instructors and the qualifications of the courses given at the grade level.

For this reason, it is thought that the participants are directly influential in determining the quality of the courses they take with DE. It is pleasing that education has not been interrupted for the participants who have taken both theoretical and applied courses with a rate of 63.7% in the DE processes. The 34.5% of the participants, who stated that they had only taken theoretical courses, gave these answers because of the above-mentioned institution, the instructor's decisions and studied in programs that mostly consisted of theoretical courses in terms of grade levels.

56.7% of the participants stated that they followed DE courses via computer, 41.5% stated that they followed DE courses by phone, and 1.8% stated that they followed DE courses with a tablet. It is thought that for the participants who can follow the lessons with the computer can provide easy and adequate follow-up of the synchronous/asynchronous lessons, participate effectively in the DE lessons, and easily carry out activities such as research, examination and homework. Regarding the 41.5% of the participants who follow DE courses with their mobile phones, this group does not have technological devices such as computers or laptops in the place where they are in the restriction process. have obligations. This group does not have enough opportunities to use the specialized materials required for the course. It is primarily due to the fact that the device they always have with them is a mobile phone and their habits of using their phones in their social life are due to their desire/preference to follow the DE lessons on their mobile phones.

In the study of Tuncer and Bahadır (2017, p. 35), the additional opinions of undergraduate students studying in various DE programs about DE were answered as "DE should be removed", "connection problems should be fixed", "students should be given computers". In the study by Karatepe et al. (2020, p.1267), they stated that the vast majority of undergraduate students watch synchronous DE courses with their mobile phones and laptops. Most of the students in Uzoğlu's (2017, p.7) research said that they took DE courses with a computer. In their research by Serçemeli and Kurnaz (2020, p. 45), the vast majority of undergraduate students studying in different departments stated that they follow DE courses on their mobile phones and computers. These results also support this finding.

Regarding the question asked to determine the reasons for the usefulness of DE, 64.1% of the participants do not agree with the idea that DE is useful. 16.9% of the participants think that the courses uploaded to the system provide helpful information. 9.9% of the participants think that they do not need to go to school. On the other hand, 9.2% of the participants stated that the attendance requirements in the classroom environment were eliminated. For the question asked to determine the reasons for the uselessness of DE, 29.2% of the participants do not agree with the statement that DE is useless. 54.9% of the participants think that student-teacher interaction in the classroom environment

cannot be achieved. 10.9% of the participants think that teacher-oriented education is provided. 4.9% of the participants state that they cannot ask their questions about the courses. Among these series of closely related findings, it is noteworthy that 64.1% of the participants stated that DE was not beneficial. This rate can be evaluated in connection with 57.4% of the participants preferred face-to-face training in a suitable date range. In this context, it can be understood that more than half of the participants do not favour DE studies.

Participating students attach importance to student-teacher communication and interaction in face-to-face education, believe in student-centred teaching, and believe in asking important questions and receiving feedback, as they do during face-to-face education studies. In this respect, it is thought that the elements specified in educational activities are essential items. It is thought that it would be appropriate to share sample results and opinions from the literature by associating the data obtained with these findings with the data obtained on the "reasons for not following or not being able to follow DE courses" of the participants, who were asked with the possibility of other multi-choice marking.

If evaluated subjectively, it has been seen in many countries that home-schooling cannot replace the learning environment experienced in the school process (Ak, Şahin, Çiçek, and Ertürk, 2020, p.7). It can be thought that the views of the students, who are the main target group of DE, may present more important ideas, rather than these decisions made by various education authorities. In the research of Uzoğlu (2017, p.6), a confident majority of the participating students considered this situation as an advantage by agreeing that DE courses do not stress the students because there is no specific course hour. In addition, in terms of communication and interaction, a specific majority of the participant students stated that they saw DE courses as a disadvantage in terms of teacher-student-student relationship in education.

In the studies of Elcil and Sözen Şahiner (2014, p.31), a little more than half of the students stated that they could not communicate comfortably with the lecturer and that they often had problems during the course due to technical problems. In the study of Buluk and Eşitti (2020, p.294), they stated that they consider poor communication activities with the instructors as the most crucial obstacle in DE. In Gündüz's (2013, p.37) research that included undergraduate students, including music education students, the participants stated that they agreed with the statement "DE is more effective than face-to-face education". In Birişçi's (2013, p.31) research, undergraduate students stated that they had negative opinions about videoconferencing-based DE: Lack of communication, technical problems and lack of concentration on the lesson. In Keskin and Özer Kaya's (2020, p.59) research, 49.9% of undergraduate students found that they could not communicate comfortably with their instructors, 60.7% said that web-based education allowed them to learn at their own pace, 74.6% said they forgot what was learned quickly and 53.9% stated that they experienced technical problems

during the training. In Öztaş and Kılıç's (2017, p.280) study, participant university students mostly stated their opinions about problems related to Internet and viewing rates, insufficient internet quota, weak interaction, and insufficient quality of teaching among the answers they gave regarding the problems they encountered in DE.

88.7% of the participants stated that they were psychologically negatively affected by the news of Covid-19. According to the opinions of receiving psychological support in the restraint processes, 73.6% stated they did not need professional psychological support, and 26.4% stated they needed professional psychological support.

It can be seen as normal for individuals who have encountered situations that can be evaluated as unfavourable in terms of visual, auditory, physical or abstract-intellectual feelings and thoughts, which can be exemplified psychologically, about such events, phenomena or concepts. Factors that contributed to these findings can be listed as follows: they do not have sufficient financial means to receive professional support online or face-to-face, they do not want to take the risk of viruses outside by leaving the house they live in for face-to-face professional support, they were reluctant or unwilling to explain to their family members that their desire or thoughts to get support were not approved by their families, and they feel conscious and in control at the stage of self-control against negativity and emotional control against destruction.

In the study of Ereş and Doğuş (2020, p.363), another study related to this finding, the participants strongly agreed with the following statements regarding the non-educational problems they experienced during the Covid-19 pandemic process: I am afraid that I and my relatives and I will catch the Covid-19 disease, I feel blocked, I have family conflicts, my physical health may deteriorate, I am in economic difficulties, I cannot do social activities and I am depressed.

There was no significant difference between the participants' status of following DE courses, gender and instruments, but a significant difference was found in the grade variable. When examined on a grade basis in general, 91.9% of the participants followed DE courses can be considered a positive situation for both teachers and students when it comes to the continuity of educational activities. When the percentile follow-up rates between grades are examined, it is seen that the follow-up scores of the 3rd and 4th grades of the undergraduate degree are slightly higher than the 1st and 2nd grades. Based on this, 3rd and 4th grade students, who are in the last semester of their undergraduate education, which lasts for four years, tend to adapt to the operation and studies of the schools they study. This is because their willingness to carry out their student responsibilities regularly and effectively and their aim to realize their graduation plans on time are more evident than lower grades. In relation to this, it can be said that they have a higher follow-up score.

There was no significant difference between how much of the DE lessons the participants followed and their gender and instruments. However, a significant difference was found between the

grades. Regarding general rates, 34.9% of the participants stated that they did not follow all DE courses, 34.9% most, 29.9% some and 0.4% none of them. It can be perceived as a good situation that the number of participants, 69.82% in total, who watched all and most of the DE courses, is considerably higher than the rate of participants who did not watch some or none of the DE courses. In addition, this rate can be accepted as an indicator of the participants students' positive interest and continuity thoughts of the participant students regarding their lessons during the restriction processes. Regarding the remaining 30.3% of the participants, it can be said that they could not follow some or none of the DE courses because they did not have sufficient internet quota, connection strength and sufficient technological devices to follow, do not want to participate in studies on the implementation of DE, do not believe in its usefulness, or are employed in a fulltime job.

Significant differences between grades were found in the data obtained according to how much of the participants followed the DE courses. Looking at the data in detail, it can be seen that there is a difference between the 1st grades (24.2%) and the 4th grades (53%) in terms of the follow-up of all DE courses, and this difference increases as the grade level rises. In terms of following some of the DE courses, it can be seen that there is a difference between the 1st grades (41.9%) and 4th graders (12.1%) in terms of participation rate, and this difference decreases as the grade level rises. It is thought that this difference may be because the students, regardless of their DE or face-to-face education status, have the experience of being accustomed to the organization of educational activities and student responsibilities in the schools where they are educated. From the point of view of the students in the lower grades, the students in the upper grades have the opposite characteristics.

In the research of Buluk and Eşitti (2020, pp.293-294), it was determined that most undergraduate students (approximately 86%) could follow DE courses. It can be said that the reason for this high rate is that young people at the undergraduate level use the Internet and mobile technological devices competently. In addition, this group of participants also talked about the lack of computers and other technological hardware used in DE classes, frequent internet interruptions due to busyness, various family problems, and other similar situations. They said that these are obstacles that affect the follow-up of DE classes. In the research of Serçemeli and Kurnaz (2020, p. 45), the majority of participating undergraduate students from different departments stated that they follow DE courses every day, and most of them follow it every other day.

It was determined that there was no significant difference between the participants' agreement with the statement 'DE lessons are beneficial' and their gender, instruments and grades. DE started to be implemented as an education method with a binding decision for undergraduate students studying in all higher education institutions. In this rapid transition process, students were able to get information only through the explanations on the websites of the universities they were attending, such as the scope of DE, how it would be applied, what its goals and expectations would be, whether

it would differ according to the qualifications of the courses. For almost the last ten years in universities, some courses have been given through DE regardless of the department and field. 2nd, 3rd and 4th year undergraduate students, who are in the upper grades of higher education institutions and participated in this research, think that there is no positive or negative difference in DE courses compared to lower grades such as preparatory and the first year. Considering that these students took more DE courses, this is a significant finding. The influential factors in this finding can be listed as follows: DE has started to be used in all courses regardless of whether it is an urgent applied course or a theoretical course, the necessary explanations to the students are not adequately explained, and the existing explanations are effective even in the upper grades, who are more experienced than the lower grades. It hasn't happened. This caused DE not be seen as beneficial by all grades.

In line with this finding, in the studies of Karadağ and Yücel (2020, p.188-189), Kırallı and Alcı (2016, p.70), Buluk and Eşitti (2020, p.291), Yalman (2013, p.1395) and Gündüz (2013, p.48), no significant difference was found between participants' DE satisfaction and interest, and gender and grade variables. In Birişçi's (2013, p.31) study, it was determined that the gender of the participating undergraduate students and their attitudes towards DE did not differ in meaning. In Ateş and Altun's (2008, p.136) study, no significant difference was found between the genders and grade levels of the participating university students and their attitudes towards the DE course. In Gündüz's (2013, p.50-51) study, a significant difference was found between grade levels and DE perceptions. In this study, it was determined that the 1st grade participants had lower DE perceptions than the 2nd and 4th grade participants, the 3rd grade participants had lower DE perceptions than the 4th grade participants, and the 3rd grade participants had lower DE perceptions than the 2nd grade participants. In the study of Öztaş and Kılıç (2017, p.283), a significant difference was found between the genders of the participating university students and their attitudes towards the DE course. Male participants had higher positive attitudes.

It was seen that there was no significant difference between the concentrations of the participants in DE courses, gender variable and grade levels depending on the economic status of the participants during the restriction processes. However, it was determined that there was a significant difference in the relationship between these variables and instrument areas. In the study, the participants were asked whether they had economic problems and 53.9% of the participants stated that they did.

As shown in Table 10, the yes-no ratios of the participants studying in the Vocal department were approximately half. On the other hand, the rate of participants studying in the instrument department (Yes: 62.8%; No: 37.2%) is remarkable. Based on this finding, it can be said that the participants studying in the instrument department associate their economic problems with their

educational activities more than the participants studying in the Vocal department, and their concentration on their lessons is affected consciously or unconsciously.

There was no significant difference between the participants' agreeing that DE courses are useless and their gender. However, a significant difference was found between instruments and grade levels. When the percentage values are examined, it can be seen in table 12 that the statement "I disagree with the statement that DE is useless" among the given expressions differs in terms of participation among the students studying in the Vocal and Instrument departments. Participants studying in the Vocal department agreed with the opinion that "Student-teacher interaction could not be achieved in the classroom environment" with a rate of 74%. On the other hand, the participants studying in the instrument department mostly agreed that "Student-teacher interaction could not be achieved in the classroom environment" and agreed with the statement "I disagree with the statement that it is useless" at a higher rate than the Vocal students. It is thought that this difference may have been caused by the different educational methods and techniques used in the Vocal and Instrument departments before and during the DE, the variety of teaching methods of the different instructors they worked with during the DE, and the unique teaching differences of the vocal-instrument departments.

In terms of grade levels, it was seen that undergraduate 1st, 2nd and 3rd grades agreed with the opinion that "student-teacher interaction could not be achieved in the classroom environment" at a higher rate than the other statements given. However, it was seen that the 4th year undergraduates agreed with this statement less, and it was found that they did not agree that DE courses were useless, noticeably more than the other grades, at a rate of 30%. It is considered that the participants participated in and evaluated the educational activities with positive attitudes to the DE studies offered to them during the restrictions, and this may have contributed to this difference in terms of undergraduate 4th grades.

In Gündüz's (2013: 48) research, no significant difference was found between the DE perceptions of the participant teacher candidates according to their gender. The same research determined that the participant teacher candidates' DE perceptions differed significantly in terms of the grade variable. Although the perception average scores are close to each other, it has been determined that they are ranked from more to less as follows: Undergraduate 2-4-3-1.

There was no significant difference between the participants' status of receiving professional psychological support during the restraint processes and their gender, instrument and grade levels. The majority of the participants did not need and did not receive professional psychological support. In this study, the variable of receiving professional psychological support was given as an independent variable from gender-grade level and instrument. In studies with more participants on

the subject, it may be possible to reach detailed and correlated findings regarding receiving psychological support with educational activities and different individual variables.

There is a significant difference between the education preferences of the participants in the restriction processes, their instruments and grade levels, but there is no significant difference regarding the gender. Looking at Table 14, it can be seen that the mean of choosing DE increases in direct proportion as the grade level rises, and there is a difference in the increasing values between the 1st year undergraduate and the 2nd, 3rd and 4th grades. According to the table, the same difference is also present for the opposite conditions.

As a result of each different course they take and working with different instructors from the moment they start to receive education, students gain knowledge and turn this into an experience. As students skip a class, they direct their choices in every aspect of their educational activities, they can evaluate educational studies by making comparisons within the framework of their own thoughts, and they can use their experiences at the expected level on how they can achieve the gains they need to gain from the courses offered to them, regardless of whether they are with DE or face-to-face. Due to the existence of such individual decisions, it can be said that significant differences that may arise depending on the variables such as the instruments-grade levels of the participants can be expected.

In Table 14, it is seen that the majority of the students studying in the Vocal department (78%) prefer face-to-face education compared to the students in the instrument department. The reason for this difference, when examined in terms of education types, is that almost all of the lessons are based on a talent development training for abstraction and imagination, due to the characteristics of the opportunities offered by the human voice in the Vocal department. Considering the advantages offered by a concrete material in instrument department, it can be shown that the continuation of vocal training in the virtual training environment of DE creates difficulties. Based on the assumption that it is more possible to continue instrument education with DE than voice/voice education, it is thought that students in the instrument department prefer DE. In the study of Aktaş et al. (2020, p.6), it was found that there was a significant difference between the genders of the participants and their education preferences.

Recommendations

Corporate education and training are a process determined by state policies. Education and training should be carried out by the national education authorities affiliated with the state with distance education applications healthily and sufficiently in the Covid-19 pandemic that has suddenly occurred worldwide as an extraordinary situation. As it will take time to identify and complete the deficiencies, it may be appropriate to start the necessary studies immediately. From an optimistic point of view, in case of encountering such possible sudden, negative, and challenging factors after the end of Covid-19, it is considered that positive contributions can be made to educational institutions,

administrative units, educators, fields of education, and the professional life and welfare level of the country.

Research and development studies of distance education, the essential requirement of current education life, will continue. To teach courses in higher education with DE when necessary, materials and lecture presentations can be prepared. Professional laboratories, classrooms and offices with sufficient technological devices and internet connection which enable DE can be provided. Some departments and faculties can be renewed or reopened with the names of DE departments and faculties, and efforts can be made to structure DE more appropriately. Care should be ensure that such practices and environments are sufficient to provide student teacher interaction.

Higher education institutions need to acquire applications such as Google meet / Hangout, Zoom and Teams and provide them with licensed memberships to all students and lecturers in the institution in order to make the DE healthy, legal and more functional. Educational videos and visuals for instructors and students should be prepared so that they can use these programmes adequately. After each academic term, the opinions of instructors and students about DE should be heard. If there is any deficiency, steps should be taken to make up for the deficiencies and correct the mistakes.

After solving the technological device and connection deficiencies of students and instructors in all higher education institutions in our country, the scope of distance education activities should be formed in line with their own institutional activities in this field, the regulations, and directives, in which the goals, rules, and studies of distance education are presented in detail, should be updated frequently. The ones that have not yet been prepared should be prepared as soon as possible and announced on the relevant platforms.

The first requirement for DE to achieve its goals is to check whether sufficient internet-connection and sufficient technological devices are available to all students. This task is one of the most essential duties of the national education authorities in higher education levels or prior to that. In this context, the deficiencies of students and schools due to financial insufficiencies should be determined and provided by linking them with various budgets.

As the COVID-19 epidemic affects individuals' physical health and negatively affects their social life, it can leave deep psychological scars. Therefore, there is a need to protect and support psychology against COVID-19 (Aslan, 2020, p.52). Due to the loss of life and damage to health caused by the virus, the possibility of individuals to be psychologically affected may increase. Individuals may not be able to go out of their environments to receive professional support, even outside the time of restrictions due to restrictions-curfews and virus. Even if they have a chance to get out, not all individuals have a chance to receive professional psychological support. In order to reduce the possible negative psychological effects of temporary pandemic processes and to solve the existing

ones with nutritional assistance, controlled the state should professional psychological support programmes through radio, television and various social media applications that are easily accessible to everyone. In fact, such support programmes should be enriched with the fields of art, culture and music, and how people can turn negative processes into positive gains should also be presented in these programmes.

The economic insufficiency may create or cause bad situations that increase the negative psychological situations that individuals have experienced or may experience within restrictions. From this perspective, as long as the pandemic continues, it is thought that the risks of negative psychological effects that may occur can be reduced, eliminated, and can offer opportunities to neutralize the negative psychological experiences that occurred by identifying the families with financial inadequacies, providing the necessary financial assistance by the relevant state institutions.

References

- Ak, M., Şahin, M. Çiçekler, A.N. & Ertürk, M.A. (2020). Kovid-19 küresel salgın sürecinde İstanbul Üniversitesi uzaktan eğitim uygulamalarına genel bir bakış. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 40(2), 1-41.
- Aktaş, Ö., Büyüктаş, B., Gülle, M. & Yıldız, M. (2020). Covid-19 virüsünden kaynaklanan izolasyon günlerinde spor bilimleri öğrencilerinin uzaktan eğitime karşı tutumları, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9.
- Aslan, R. (2020). Kovid-19 fizyoloji ve psikolojiyi nasıl etkiliyor, *Göller Bölgesi Aylık Ekonomi ve Kültür Dergisi Ayrıntı*, 8(88), 47-53.
- Ateş, A. & Altun, E. (2008). Bilgisayar öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 125-145.
- Bilirdönmez, K. & Karabulut, N. (2016). Sanat eğitimi süreç ve kuramları. *Ekev Akademi Dergisi*, 20(65), 343-355.
- Birişçi, S. (2013). Video konferans tabanlı uzaktan eğitime ilişkin öğrenci tutumları ve görüşleri, *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 1(2), 24-40.
- Buluk, B. & Eşitti, B. (2020). Koronavirüs (covid-19) sürecinde uzaktan eğitimin turizm lisans öğrencileri tarafından değerlendirilmesi, *Journal of Awareness*, 5(3), 285-298.
- Can, E. (2004). Uzaktan eğitim öğrencilerinin eğitimlerini değerlendirmeleri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı (6-9 Temmuz 2004) Bildiri Kitabı*, (ss.1-15), İnönü Üniversitesi, Malatya
- Çetin, Ö., Çakıroğlu, M., Bayılmış, C. & Ekiz, H (2004). Teknolojik gelişme için eğitimin önemi ve internet destekli öğretimin eğitimdeki yeri, *Online Türk Eğitim Teknolojisi Dergisi*, 3(3), 144-147.
- Demirel, M. (2009). Yaşan boyu öğrenme ve teknoloji. *9. Uluslararası Eğitim Teknolojisi Konferansı Bildirileri (6-8 Mayıs 2009) Bildiri Kitabı*, (ss.696-703), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Elcil, Ş, & Sözen Şahiner, D. (2014). Uzaktan eğitimde iletişimsel engeller, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 6(1), 21-33.
- Ereş, F. & Doğuş, Y. (2020). Covid-19 salgını: lisans öğrencileri üzerindeki etkileri. *2.Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi (4-6 Aralık 2020) Bildiri Kitabı*, (ss.357-374), İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir.
- Genç, C. & Akyürek, S.S. (2020). Covid-19: kaçınılmaz değişim alarmı! ya insan ya da insan!. *Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 48-63.
- Gündüz, A. Y. (2013). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

- Karadağ, E. & Yücel, C. (2020). Yeni tip koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması, *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181-192.
- Karatepe, F., Küçükgençay, N. & Peker, B. (2020). Öğretmen adayları senkron uzaktan eğitime nasıl bakıyor, *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(53), 1262-1274.
- Keskin, M. & Özer Kaya, (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi, *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kıralı, F. N. & Alcı, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim algısına ilişkin görüşleri. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 30, (55-83).
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94. Doi: 10.17829/midr.20142110299
- Kurnaz, E. & Serçemeli, M. (2020). Covid-19 pandemi döneminde akademisyenlerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma, *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2(3), 262-288.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(5), 376-394.
- Öztaş, S. & Kılıç, B. (2017). Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersi'nin uzaktan eğitim şeklinde verilmesinin üniversite öğrencilerinin görüşleri açısından değerlendirilmesi (Kırklareli Üniversitesi Örneği). *Türk Tarihi Eğitim Dergisi* (Turkish History Education Journal), 6(2), 268-293.
- Ruippo, M. (2003). *Music education online*. Sibelius Academy. Retrieved from https://www.academia.edu/638538/Music_Education_Online. on the 26.12.2020
- Sarı, T. & Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: sorunlar ve fırsatlar, *Turkish Studies*, 15(4), 959-975.
- Serçemeli, M, & Kurnaz, E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma, *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Telli Yamamoto, G. & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi, *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Tuncer, M & Bahadır, F. (2017). Uzaktan eğitim programlarının bu programlarda öğrenim gören öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi, *Journal of Educational Reflections*, 1(2), 29-38.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye' deki durum*, Ankara: Evrensel Müzikeyi

Uzaktan Öğrenme-Distance Learning. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/distance-learning>. on the 18.06.2020

Uzoğlu, M. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının uzaktan eğitime ilişkin görüşleri, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(16), 335-351.

Yalman, M. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin bilgisayar destekli uzaktan eğitim sistemi (moodle) memnuniyet düzeyleri, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 1395-1406.